

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18’ 6)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνευδή ἐσσι
καὶ ζωὴ ἐσσι,,
(Ἰωάν. 5’ 63)

Ἔτος 112ον | Νοέμβριος 2022 | 4372

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΑΡΡΩΣΤΙΑ τῆς ἐποχῆς μας ἡ ἀπληστία. Τὸ ἀχόρταγο, τὸ ἀνικανοποίητο, ἡ διαρκῆς, ἡ ἀκόρεστη ἐπιθυμία στὴν ἀπόκτηση ἀγαθῶν. Τὸ ἀσταμάτητο κυνηγητὸ ὄχι τοῦ ἀναγκαίου, τοῦ χρήσιμου, τοῦ ἀπαραίτητου, ἀλλὰ τοῦ ὑπερβολικοῦ, τοῦ περιττοῦ ἢ καὶ τοῦ ἄχρηστου. Ἄσβηστη ἡ δίψα τῆς ὑλικῆς ἢ μᾶλλον τῆς ὑλιστικῆς εὐημερίας ποὺ δὲν γνωρίζει κορεσμό. Ἀρρώστια βασιανιστικὴ ποὺ ταλαιπωρεῖ καὶ ἐξοντώνει τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο. Μοιάζει μὲ τὸν ὕδρωπικὸ ποὺ πίνει καὶ δὲν ξεδιψάει. Ὅσο πίνει τόσο καὶ διψάει περισσότερο. Αὐτὴ ἡ διαρκῆς ἐπιθυμία νὰ ἔχει κανεὶς παραπάνω ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ἔχει ἢ χρειάζεται, ἡ ἀκόρεστη πλεονεξία, δὲν εἶναι ἀπλὸ ἐλάττωμα. Εἶναι πάθος τυραννικό. Ἀπειλεῖ τὴν ψυχοσωματικὴ ὑγεία καὶ ἰσορροπία τοῦ ἀνθρώπου.

Χρειάζεται, λοιπόν, πολλὴ προσοχή, γιατί σήμερα ἡ ἀπειλὴ εἶναι μεγαλύτερη. Αὐτὸ τὸ ἄπληστο καὶ ἀχόρταγο τὸ τροφοδοτεῖ καθημερινὰ μὲ κάθε μέσο ἢ λεγόμενὴ καταναλωτικὴ κοινωνία. Στήνει καμουφλαρισμένες παγίδες σὲ κάθε μας βῆμα. Ἐξάπτει τὴν ἐπιθυμία τῆς καταναλώσεως, σὲ μικροὺς καὶ μεγάλους. Παραπλανητικὴ ἢ διαφήμιση παρουσιάζει ὡς ἀναγκαῖο καὶ ἀπαραίτητο τὸ περιττό. Πόσα σπίτια ταλανίζονται ἀπὸ αὐτὸν τὸν συνεχῆ διαφημιστικὸ βομβαρδισμό τῆς τηλεόρασης! Δημιουργεῖ ἀπαιτήσεις δυσανάλογες καὶ ἀβάσταχτες μὲ τὶς οἰκογενειακὲς δυνατότητες. Γι’ αὐτὸ ὄχι μόνο οἱ εὐποροὶ, ἀλλὰ καὶ ἀπλοὶ βιοπαλαιστὲς, ἀναγκάζονται συχνά, γιὰ νὰ καλύψουν περιττὲς ἢ ὑπερβολικὲς ἀνάγκες ἢ μᾶλλον ἀπαιτήσεις κάποιων μελῶν τῆς οἰκογένειας, σὲ ἐξοντωτικὴ ἐργασία. Ἀγχώνονται, καταπιέζονται καὶ βρίσκονται σὲ μιὰ διαρκῆ ὑπερένταση καταστρεπτικὴ τῆς σωματικῆς ὑγείας καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἡρεμίας. Κάποτε ἴσως ὀδηγοῦνται καὶ σὲ ἠθικὲς ἀβαρίες. Κωφεύουν τὴν φωνὴ τῆς συνειδήσεως καὶ παραβαίνουν τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ.

Μιὰ μορφή σύγχρονης πνευματικῆς δουλείας καταντάει ἡ ἀπληστία. Τὸ τονίζει τόσο παραστατικὰ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «Οὐδὲν γὰρ οὕτω ποιεῖ δοῦλον, ὡς τὸ πολλῶν δεῖσθαι ὡσπερ οὖν ἐλεύθερον, ὡς τὸ τῆς χρείας εἶναι μόνη». Δὲν ὑπάρχει χειρότερη δουλεία καὶ τυραννία ἀπὸ τὸ νὰ ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ πολλά. Ὅπως πάλι εἶσαι ἐλεύθερος, ὅταν περιορίζεσαι στὰ λίγα καὶ ἀπαραίτητα. Ὁ ἄπληστος καὶ ἀχόρταγος κατασκευάζει μόνος του τὰ σίδερα τῆς φυλακῆς του. Κάτι

χειρότερο. Μεταβάλλεται ὁ ἄνθρωπος, ὁ βασιλεὺς τῆς δημιουργίας, ὁ **«κατ’ εἰκόνα καὶ καθ’ ὁμοίωσιν»** Θεοῦ σὲ ζῶο: «*Χοῖρους ἐξ ἀνθρώπων ποιεῖ, καὶ χοίρων χείρους*». Πέραν τῆς ἠθικῆς τυραννίας, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος παραδέχεται ὅτι ἡ ἀπληστία ἐπιδρά στὸ λογικὸ: «*Ἀπληστία σώματος δεινόν, ἢ καὶ τοὺς τᾶλα σοφοὺς ἐκμαίνειν δύναται, καὶ κείρον φρονεῖν βιάζεται*». Φοβερό, ἡ ἀπληστία μπορεῖ νὰ τρελάνει καὶ τοὺς κατὰ τὰ ἄλλα λογικοὺς, ὥστε νὰ παραλογίζονται. Καὶ τὸ κακὸ δὲν σταματᾷ ἕως ἐδῶ. «*Ἀπόκρημνός ἐστιν ὁ τόπος*» αὐτὸς τῆς ἀπληστίας «*καὶ λήθην Θεοῦ ἐμποιεῖ*» (Χρυσόστομος). Ἐπικίνδυνος πολὺ ὁ τόπος τῆς ἀπληστίας, γίνεται ἀφορμὴ νὰ ξεχνᾶμε τὸν Θεό. Διαγράφουμε τελείως τὸν Θεὸ ἀπὸ τὴν ζωὴ μας. Λησμονοῦμε τὴν πατρικὴ πρόνοια καὶ προστασία Του. Δὲν ἐλπίζουμε **«ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν»**, ἀλλὰ **«ἐπὶ πλοῦτου ἀδελότητι»** (Α΄ Τιμοθ. στ’ 17). Στηρίζουμε τὶς ἐλπίδες μας στὴν ἀβεβαιότητα τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ πιὸ μεγάλος κίνδυνος.

Τὸ φάρμακο ἀπλὸ καὶ ἀποτελεσματικὸ. Μᾶς τὸ ὑποδεικνύει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ: **«Ἔστι πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκειας»**. Εἶναι πράγματι ἡ εὐσέβεια, ἡ ἐμπιστοσύνη μας στὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, μεγάλος βιοπορισμὸς, ὅταν συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ὀλιγάρκεια. Νὰ ἀρκεῖται κανεὶς στὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ζωὴ. «*Κάνε τὸ παιδί σου πλούσιο μαθαίνοντάς το νὰ περιορίζει τὶς περιττὲς ἀπαιτήσεις του*», γράφει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Καὶ προσθέτει: «*Οὐκ ἔστι πένης ὁ μηδὲν ἔχων, ἀλλ’ ὁ πολλῶν ἐπιθυμῶν οὐκ ἔστι πλούσιος ὁ πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ’ ὁ μηδενὸς δεόμενος*». Καὶ πολὺ σωστὰ εἶπαν, πῶς ὁ μεγαλύτερος πλοῦτος εἶναι νὰ περιορίσεις τὶς ἀτέλειωτες ἀπαιτήσεις, ἀπλουστεύοντας τὴν ζωὴ σου. Εἶσαι φτωχός, ἔστω καὶ ἂν κολυμπᾷς στὰ πλούτη, ὅταν οἱ περιττὲς ἀνάγκες ποὺ δημιουργεῖς εἶναι ἀτέλειωτες. Ἡ ἀπληστία δημιουργεῖ τὴν ἁμαρτία, γιατί ἀκόμα καὶ ἓνα πράγμα χρήσιμο, ὅταν πλεονάζει γίνεται ἁμαρτία.

Δὲν ὑπάρχει χειρότερη δουλεία καὶ τυραννία ἀπὸ τὸ νὰ ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ πολλὰ. Ὅπως πάλι εἶσαι ἐλεύθερος, ὅταν περιορίζεσαι στὰ λίγα καὶ ἀπαραίτητα.

Σωστή διαχείριση ἢ κατάχρηση;

Ἀντιπροσωπευτικός ὁ τύπος τοῦ πλούσιου τῆς παραβολῆς. Ἐκεῖνο ποῦ προβληματίζει, ἐκ πρώτης ὄψεως, εἶναι ὁ χαρακτηρισμός του ἀπὸ τὸν Θεό, ὡς **«ἄφρονος»**. Εἶναι πλούσιος. Πολὺ πλούσιος. Τὰ χωράφια του γόνιμα καὶ

ἀποδοτικά. Ἀσφαλῶς εἶχε φροντίσει καὶ ὁ ἴδιος καὶ οἱ δικοί του καὶ οἱ ἐργάτες του γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς. Ὅμως, ἰδιαίτερα στὶς γεωργικὲς ἐργασίες, δὲν ἀρκοῦν μόνο οἱ φιλότιμες προσπάθειες. Χρειάζεται ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Αἰταιοῦνται οἱ κατάλληλες καιρικὲς συνθῆκες. Καὶ αὐτὲς δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ ἀνθρώπινου παράγοντα, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅπωςδήποτε ὁ πλούσιος αὐτὸς προγραμματίζει, ἐπεκτείνει, ἐκσυγχρονίζει τὴν ἐπιχειρήσή του, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὰ ἀγαθὰ του, τὰ πλούτη

«Ἄφρων», ἀνόητος καὶ δυστυχὴς εἶναι ὁ ἀτομιστής, αὐτὸς ποῦ τὰ θέλει ὅλα γιὰ τὸν ἑαυτό του. Εὐτυχισμένος εἶναι αὐτὸς ποῦ ἀπολαμβάνει τὴν χαρὰ τῆς προσφορᾶς. Εἶναι ὁ ἀληθινὰ πλούσιος. Ἐχει τὸν πιὸ μεγάλο πλοῦτο, τὴν πλούσια καρδιά.

του. Καὶ συγχρόνως ὀραματίζεται τὶς ἀπολαύσεις του ἀπὸ τὰ **«γενήματά του καὶ τὰ ἀγαθὰ του»**, ποῦ θὰ τὰ καίρεται ἡ ψυχὴ του.

Αὐτὸ εἶναι ὁ πλούσιος ποῦ μᾶς ζωγραφίζει τόσο παραστατικὰ ὁ

Χριστός. Ἐπιτυχημένος ἀλλὰ καὶ ἀποκρουστικός. Ὅχι σπάνιος καὶ σήμερα. Τὸν συναντᾶμε συχνά. Μπορεῖ νὰ εἶναι μεγαλοκτηματίας, μεγαλέμπορος, βιομήχανος, ἐπιχειρηματίας. Εὐνοοῦνται καὶ ἐπεκτείνονται οἱ ἐργασίες τους ἀπὸ τὴν δραστηριότητά τους καὶ τοὺς κόπους τῶν ἄλλων. Ἀλλὰ τὸ μεγάλο ἐρώτημα εἶναι τὸ μετὰ: Ἄφρονες ἢ συνετοὶ στὴ διαχείριση τοῦ πλούτου; Ἄραγε, ἐμεῖς στὴ θέση τους, πῶς θὰ ἐνεργούσαμε; Πῶς θὰ διαθέταμε τὰ κέρδη μας; Θὰ σκεπτόμασταν καὶ τοὺς ἄλλους; Πρῶτα-πρῶτα αὐτοὺς ποῦ συνετέλεσαν στὰ πλούτη μας, τοὺς ἐργάτες, τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς συνεργάτες μας; Τοὺς φτωχοὺς, τοὺς στερημένους, τοὺς ἀρρώστους, τοὺς γέροντες; Τόσα καὶ τόσα φιλανθρωπικὰ καὶ πνευματικὰ ἔργα γιὰ τὴν ἀνακούφιση τοῦ πολύμορφου πόνου; Θὰ εἶχαμε τὴ δύναμη νὰ ἀρνηθοῦμε στὸν ἑαυτό μας τὰ περιττά,

τὴ σπάταλη ζωὴ τῆς προκλήσεως καὶ τῆς ἀσπλαχνίας;

Μέσα στὴν εὐφορία ποῦ δημιουργεῖ ἡ εὐφορία τῆς ἐπιτυχίας, τοῦ πλούτου, τῆς ἐξουσίας, τῆς φήμης, τῆς δόξας, θὰ εἶχαμε τὸν καιρὸ, τὴ δύναμη, νὰ σκεφθοῦμε ἐκτὸς ἀπὸ τὰ **«γενή-**

ματα καὶ τὰ ἀγαθὰ μας» καὶ τὸν ἑαυτό μας, τὴν ψυχὴ μας, τὴν πρόδοό μας τὴν πνευματικὴ, τὴν ζωὴ τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀγνότητας, τῆς ἀγιότητας; Θὰ εἶχαμε τὴν διάθεση νὰ ἀνεβάσουμε τὴν καρδιά μας πάνω ἀπὸ τὴν ὕλη, σὲ ἀνώτερους κόσμους, νὰ τὴν ἐλευθερώσουμε ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ κτήματος, νὰ τῆς δώσουμε τὴν χαρὰ νὰ ἀπολαύσει τὴν ὁμορφιὰ τῆς προσφορᾶς, τῆς συμπάθειας πρὸς τὸν πάσχοντα, τῆς εὐσπλαχνίας στὸν ἀναξιοπαθοῦντα ἀδελφὸ μας; Θὰ εἶχαμε τὴ δύναμη νὰ σκεφθοῦμε, ὅτι **«οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν»;** (Ἐβρ. ιγ´ 14). Θὰ μπορούσαμε νὰ δεχθοῦμε, πῶς ἐδῶ στὴ γῆ δὲν ἔχουμε τὴν κτήση, ἀλλὰ τὴν χρήση, εἴμαστε ἀπλοὶ διαχειριστὲς καὶ ὄχι ἰδιοκτῆτες. Καὶ ἐπομένως ὁ διαχειριστὴς ποῦ μεταβάλλεται σὲ ἰδιοκτῆτη ξένων, γίνεται καταχραστής.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς προσφέρει τὴν εὐκαιρία γιὰ μιὰ δημιουργικὴ αὐτοκριτικὴ. Δὲν πρόκειται μονάχα γιὰ τὴν χρήση τοῦ πλούτου. Πρόκειται γιὰ τὴν χρησιμοποίηση καὶ ἀξιοποίηση ὅλων τῶν δωρεῶν καὶ τῶν ταλάντων τοῦ Θεοῦ ποῦ προσφέρει στὸν καθένα μας. Ὁ οὐράνιος Πατέρας μας θέλει τὴν εὐτυχία μας. Γι' αὐτὸ καὶ μᾶς τὰ προσφέρει ὅλα πλούσια. **«Ἀνοίξαντός Σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρυσό-τητος»** (Ψαλμ. 103, 28). Ὅταν ὁ Θεὸς ἀνοίξει τὸ χεῖρι του τὰ σύμπαντα γεμίζουν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν εὐεργεσιῶν καὶ δωρεῶν Του. Πλουσιόδωρο τὸ χεῖρι τοῦ Θεοῦ. Μᾶς τὰ παρέχει ὅλα **«πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν»**. Συγχρόνως μᾶς παραγγέλλει: **«Ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον...»** (Α' Τιμοθ. ς´ 17-19).

«Ἄφρων», ἀνόητος καὶ δυστυχὴς εἶναι ὁ ἀτομιστής, αὐτὸς ποῦ τὰ θέλει ὅλα γιὰ τὸν ἑαυτό του. Εὐτυχισμένος εἶναι αὐτὸς ποῦ ἀπολαμβάνει τὴν χαρὰ τῆς προσφορᾶς. Εἶναι ὁ ἀληθινὰ πλούσιος. Ἐχει τὸν πιὸ μεγάλο πλοῦτο, τὴν πλούσια καρδιά. Καὶ αὐτὴ ἡ καρδιά σκιρτάει ἀπὸ χαρὰ, ἀπὸ εἰρήνη. Εἶναι ἐλεύθερη. Γίνεται πλουσιόδωρο ποτάμι καὶ κάνει τὴν ἔρημο τῆς κοινωνίας νὰ ἀνθίξει ὡς κρίνο. Τὴν μεταβάλλει σὲ πανευφρόσυνη ὄαση.

«Ζητήσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός»

Νὰ καὶ μιὰ ἀλήθεια πὺ εἶπαν, Κύριε, οἱ ἐχθροὶ Σου γιὰ Σένα: Εἶσαι φίλος τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν. Καὶ εἶναι μιὰ ἀλήθεια πὺ τὴν ἐπικύρωσες μὲ τὴ ζωὴ Σου. Θέλησαν μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ Σὲ διαβάλουν. Δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν, αὐτοὶ πὺ θεωροῦσαν τὸν ἑαυτὸ τους δίκαιο, πῶς ἦταν δυνατὸν ἕνας δίκαιος νὰ ἀναστρέφεται τοὺς ἀμαρτωλοὺς; Ἀδυνατοῦσαν νὰ κατανοήσουν τὸ λυτρωτικὸ Σου ἔργο, ὅτι ἦλθες **«Ζητήσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός»** (Λουκ. ιθ' 10). Παραστατικὴ ἢ παραβολὴ πὺ χρησιμοποιοῖς, γιὰ νὰ τοὺς φανερώσεις τὸ σωτήριον ἔργο Σου. Ἄν ἤθελαν νὰ τὴν προσέξουν θὰ ἄλλαζε ἢ ὑπεροπτικὴ νοοτροπία τους καὶ θὰ μαλάκωνε ἢ σκληρὴ καρδιά τους. Τοὺς διηγῆθηκες τόσο ἀπλὰ μιὰ καθημερινὴ σκηνὴ γεμάτη τρυφερότητα καὶ φροντίδα. Αὐτοὶ Σὲ κατηγοροῦσαν γιὰ κάτι πὺ θὰ ἔπρεπε νὰ Σὲ συχαίρουν. Σὲ κατηγοροῦσαν γιὰ τὴν ἀπέραντη ἀγάπην Σου πὺ ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Κι' Ἐσὺ τοὺς θέτεις μπροστὰ σ' ἕνα ἐρώτημα πὺ ἀποτελεῖ κι ἕνα δίλημμα. Τοὺς μεταφέρεις κατὰ κάποιον τρόπο στὴ θέσιν Σου: **«Ποιὸς ἀπὸ σᾶς, τοὺς ρωτᾶς, ἂν ἔχει ἑκατὸ πρόβατα καὶ χάσει ἕνα ἀπὸ αὐτά, δὲν ἀφήνει τὰ ἐνενήντα ἐννιά μόνον αὐτὰ στὴν ἐρημιὰ καὶ πηγαίνει νὰ ἀναζητήσει καὶ νὰ βρεῖ τὸ χαμένο; Κι ὅταν τὸ βρεῖ μὲ ποιά χαρὰ τὸ παίρνει στοὺς ὤμους του! Καὶ γυρίζει στὸ σπίτι του καὶ προσκαλεῖ φίλους καὶ γείτονες, γιὰ νὰ χαροῦν ὅλοι μαζί τὸ μεγάλο εὐρημα»** (Λουκ. ιε' 4-6).

Αὐτὸ ἀσφαλῶς θὰ ἔκανε καθένας ἀπὸ σᾶς. Γιὰ τὸ ἕνα, τὸ ἀτίθασο, τὸ πλανεμένο, πὺ ἐγκαταλείπει τὸ μαντρί καὶ φεύγει μακριὰ καὶ κινδυνεύει, θὰ διακινδυνεύατε καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι. Γιὰ ἕνα πρόβατο ὅλα αὐτά. Κι ἐγὼ γιὰ μιὰ ἀτίμητη ψυχὴ πὺ ξέκοψε ἀπὸ τὸ κοπάδι μου καὶ κινδυνεύει νὰ κατασπαραχθεῖ ἀπὸ τοὺς **«βαρεῖς λύκους»**, ἀπὸ τὸν Σατανᾶ, πὺ **«ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίη»**, ἔπρεπε νὰ ἀδιαφορήσω;

Ἡ φαρισαϊκὴ νοοτροπία, Κύριε, δὲν εἶναι ὑπόθεση μακρινή. Ξαναζεῖ καὶ στίς ἡμέρες μας. Καὶ προσβάλλει ὅλους μας. Καὶ βαθαίνει τὰ χάσματα. Καὶ μακραίνει τὴν ἀποστάσεις. Καὶ ταξινομεῖ τοὺς ἀνθρώπους σὲ κατηγορίες. Καὶ δημιουργεῖ κλάσεις. Καὶ τονίζει τὴν φυλετικὴν διακρίσεις. Καὶ υπογραμμίζει τὴν κοινωνικὴν διαφορὰς. Καὶ χωρίζει τὰ ἄτομα σὲ ἀντιμαχόμενες μερίδες. Καὶ τοποθετεῖ τοὺς λαοὺς σὲ στρατόπεδα ἐχθρικά.

Καὶ ὅμως ὅλες αὐτὲς οἱ διαιρέσεις, οἱ διακρί-

σεις, οἱ διαμάχες, τὰ μίσση καὶ οἱ ἐχθρότητες, δὲν θὰ ὑπῆρχαν, ἂν ὑπῆρχε ψηλὰ μέσα μας ἢ ἀξία ἀνθρώπου πὺ Ἐσὺ μᾶς δίδαξες. Ὁ κάθε ἀνθρώπος ἀποτελεῖ μιὰ ἀνυπολόγιση καὶ ἀτίμητη ἀξία. Ἀξία δὲν ἔχουν μονάχα οἱ καλοὶ, οἱ δίκαιοι, οἱ ἐνάρετοι, οἱ εὐσεβεῖς. Ὅχι μονάχα οἱ ὑγιεῖς, οἱ ἀθλητές, οἱ

μορφωμένοι, οἱ ταλαντοῦχοι, οἱ ἔξυπνοι, οἱ ἀξιωματοῦχοι, οἱ καταξιωμένοι κοινωνικά, οἱ πλοῦσοι, οἱ λευκοί. Ἀξία ἔχουν καὶ οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ οἱ πεσμένοι, οἱ πλανεμένοι, οἱ παρασυρμένοι, οἱ **«τελῶνες»**. Ἔχουν οἱ ἀνάπηροι, οἱ ἄρρωστοι, οἱ γέροντες, οἱ μειονεκτικοί, οἱ ἐγχρωμοί, οἱ ἐγκαταλελειμμένοι, οἱ φτωχοί.

Καὶ ὕστερα βοήθησέ με νὰ καταλάβω, πῶς κέντρο τοῦ σύμπαντος δὲν εἶναι ὁ ἑαυτὸς μου. Οὔτε οἱ ἀνθρώποι ταξινομοῦνται καὶ παίρνουν ἀξία ἀνάλογα μὲ τὴν θέσιν τους ἀπέναντί μου. Πόσες φορὲς συνέλαβα τὸν ἑαυτὸ μου μὲ μιὰ τέτοια φαρισαϊκὴ νοοτροπία! Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶναι σὰν κι ἐμένα, δὲν σκέπτεται σὰν κι ἐμένα, δὲν πιστεύει σὰν κι ἐμένα. Δὲν ἔχει τὴν ἴδιαν ἠθροσκευτικὴν πεποιθίσεις. Ἐπομένως εἶναι κατώτερός μου!

Ἐγὼ ἔχω τὴν πίστη καὶ τὴν γνῶση. Ἐκεῖνος τὴν ἄγνοια καὶ τὴν πλάνη. Ἐγὼ **«οὐκ εἰμι ὡς περ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων»**. Οἱ ἄλλοι εἶναι **«ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί»**. Ἐγὼ **«νυστεύω δις τοῦ Σαββάτου»**. Οἱ ἄλλοι εἶναι ἀσεβεῖς καὶ ἀμαρτωλοὶ. Ἐγὼ λατρεύω τὸν Θεὸ **«ἐν Ἱεροσολύμοις»**. Οἱ ἄλλοι στὸ **«Γαριζὴν»**. Καὶ λησμονῶ ὅτι ἔχει ἔλθει ἡ ὥρα **«ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ»** (Ἰωάν. δ' 23).

Πόσο διαφορετικὴ ἡ δικὴ Σου τοποθέτησις, Κύριέ μου. Ἐσὺ ὁ δίκαιος καὶ ἀναμάρτητος δὲν ἦσουν ἐναντίον κανενός. Ἦσουν ἐναντίον τοῦ κακοῦ, ὅχι τῶν κακῶν. Ἀποστρεφόμενοι τὴν ἀμαρτία, ὅχι τοὺς ἀμαρτωλοὺς. Ναι, ἦσουν φίλος τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν, δηλαδὴ ὅλων μας.

Ἀξία ἔχουν καὶ οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ οἱ πεσμένοι, οἱ πλανεμένοι, οἱ παρασυρμένοι, οἱ «τελῶνες». Καὶ ὕστερα βοήθησέ με νὰ καταλάβω, πῶς κέντρο τοῦ σύμπαντος δὲν εἶναι ὁ ἑαυτὸς μου. Οὔτε οἱ ἀνθρώποι ταξινομοῦνται καὶ παίρνουν ἀξία ἀνάλογα μὲ τὴν θέσιν τους ἀπέναντί μου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
Ζ' ΛΟΥΚΑΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ν' 41-56
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. β' 16-20

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε·

καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἑτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. καὶ γυνὴ οὕσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἑτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤφατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἀπάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι καὶ λέγεις τίς ὁ ἀπάμενός μου; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἤφατό μού τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνωνα δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤφα-

το αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει, θύγατερ, ἡ

πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγωγίου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. ἔλθων δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ἔκλειον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς, ἐγείρου. καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός».

ΕΛΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ, ΚΥΡΙΕ!

«Πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ».

Ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ, στὴ μέση τοῦ δρόμου καὶ τὸν παρακαλεῖ θερμά, νὰ πάει στὸ σπίτι του. Γύρω του βρίσκεται κόσμος πολὺς. Κοιτάζουν μὲ ἀπορία. Ὁ Ἰάειρος, ὁ ἀρχισυναγωγός, σ' αὐτὴ τὴν στάση; Ἀλλὰ ὁ Ἰάειρος δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ σχόλια τοῦ κόσμου. Στὸ σπίτι του κάλπαζε ἡ ἀρρώστια, καιροφυλακτοῦσε ὁ θάνατος. Ὁ Κύριος ἔπρεπε νὰ ἔλθει σπίτι, ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ γρήγορα. **«Ἐλα, Κύριε, στὸ σπίτι μου. Ἡ μονάκριβη δωδεκάχρονη κόρη μου εἶναι ἐτοιμοθάνατη»**, ἰκετεῦει.

Χριστέ μου, μὴν ἀργεῖς.

Καὶ στὰ δικά μας σπίτια ὑπάρχουν θλίψεις, στενοχώριες, προβλήματα, ἀρρώστιες. Ἀκόμα, φτώχεια, ψυχρότητες, καχυποψίες, γκρίνιες. Ἡ ἀντιπάθεια, ἡ δυσφορία, φωλιάζει σὲ πολλὰ σπιτικά. Ἡ θλίψη ἀλλάζοντας κάθε τόσο μορφή, ἔρχεται ἀπρόσκλητη κάθε λίγο καὶ λιγάκι στὶς οἰκογένειες. Ἄλλοτε βίαια, σὰν σίφουνας, ἄλλοτε σιγὰ-σιγὰ καὶ σιωπηλά. Σ' αὐτὲς τὶς ὥρες, ἰδίως σ' αὐτὲς, ἄς πέσουμε στὰ γόνατα καὶ ἄς ἰκετεῦσουμε μὲ πίστη τὸν Χριστό: **«Κύριε, ἔλα στὸ σπίτι μου»**.

Ἄς ποῦμε μιὰ, δύο, τρεῖς φορές **«πεσόντες παρὰ τοὺς πόδας»** Του στὸ δωμάτιό μας, μπροστὰ στὸ εἰκονοστάσι, στὸ ναό, ὅπου ἀλλοῦ βρεθοῦμε: **«Ἐλα, Κύριε, στὸ σπίτι μου. Βάλε τὸ χέρι Σου, στείλε τὴν εἰρήνην Σου, τὸ φωτισμό Σου. Τὸ παιδί μου, τώρα μεγαλώνει, τραβιέται σὲ δικούς του δρόμους...»** Ἐλα γιὰ τὸ ἄνδρα μου ἢ τὴν γυναῖκα μου παρεξηγεῖται μὲ τὴν μητέρα μου, ὑπάρχει γκρίνια, ζήλια, ἀσυνεννοησία. **«Ἐλα, Χριστέ μου, σύντομα στὸ σπίτι μου. Ἡ ἀρρώστια μᾶς βρῆκε καὶ πάλι... Φοβᾶμαι μήπως ἀργήσεις. Μήπως κάτι χειρότερο προλάβει...»**

Ὁ ἐρχομὸς τοῦ Χριστοῦ.

Κάποτε συμβαίνει, ἐνῶ παρακαλοῦμε τὸν Χριστό, ἡ κατάστασις νὰ μὴν καλυτερεύει, ἀλλὰ νὰ πηγαίνει φαινομενικὰ καὶ πρὸς τὸ χειρότερο. Οἱ δοκιμασίες ἐξακολουθοῦν, οἱ περιπέτειες ἴσως πληθαίνουν... Καὶ ἔρχεται στὰ χεῖλη κάποτε τὸ παράπονο: **«Μὰ γιατί, Κύριε;»** Καὶ τότε κλονιζόμαστε... Τότε, ἄς θυμόμαστε τὴν ἱστορία τοῦ Ἰαείρου.

Παρακάλεσε κι ἐκεῖνος τὸν Χριστό νὰ πάει σπίτι του. Κι ἐνῶ προχωροῦν, ἔρχεται ἡ φοβερὴ εἶδησις: Πέθανε! Περιττὴ πιά κάθε ἐνέργεια. Ὅλα τελείωσαν! Ὁ ἀρχισυναγωγός γιὰ μιὰ στιγμή κλονίζεται. Ὁ Κύριος τὸν βλέπει. **«Μὴ φοβοῦ, τοῦ λέει, μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται»**.

Στὸ σπίτι ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι ἄσχημη, βαριά. Ὅλοι κλαῖνε. Κι ὅταν ὁ Χριστὸς τοὺς λέει ὅτι **«οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει»**, τότε αὐτοὶ **«κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν»**. Δὲν βλέπουν τὴν ἀλήθεια ποὺ ὑπάρχει πέρα ἀπὸ τὰ φαινόμενα καὶ τὰ γεγονότα.

Ὁ Ἰησοῦς **«ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς, ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα»**. Τὸ **«ὅλα τελείωσαν»** ἰσχύει γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Γιὰ τὸν Χριστὸ ὅμως ὄχι. Τὸ τέρμα, τὸ τέλος εἶναι ὁ ἴδιος. Ἄς τὸν ἀκολουθήσουμε μὲ ἐμπιστοσύνη, μὲ ἐλπίδα, μὲ εἰρήνη μέχρι τέλους. Οἱ τρόποι μὲ τοὺς ὁποίους μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσει καὶ νὰ κάνει τὸ θαῦμα Του εἶναι πολλοί. Καὶ ὅταν γιὰ κάποια στιγμή τὰ πράγματα φαίνονται πὼς παίρνουν τὸ χειρότερο, ἄς θυμόμαστε πολὺ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου: **«Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται»**.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ πειράζων αὐτόν καὶ λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΗΉ ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ι΄ 25-37
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Έβρ. ζ΄ 26- n΄ 2

τις κατέβαινε ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἔλθων

κληρονομήσω; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεὸν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν· εἶπε δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ καὶ ζήσῃ. ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀνθρώπος τις κατέβαινε ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχά, καὶ ληστᾶς περιέπεσεν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς

καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρείτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτόν ἐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιάσας δὲ αὐτόν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτόν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ,τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστὰς; ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως».

ΜΑΘΕΤΕ ΝΑ ΑΓΑΠΑΤΕ

«Ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη».

Σκύβει ἐπάνω του μὲ πόνο καὶ παρατηρεῖ τὸν πληγωμένο. Δὲν τὸν ξέρει καθόλου. Τὸ μόνο ποὺ καταλαβαίνει ἀπὸ τὴ φυσιογνωμία καὶ τὴν ἐνδυμασία του εἶναι ὅτι ἀνήκει σὲ φυλὴ ἐχθρική: τοὺς Ἰουδαίους.

Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε ὅλους ἀνεξαιρέτως.

Καὶ τοὺς γνωστούς καὶ τοὺς ἀγνωστούς σας, καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἐχθρούς σας, μικροὺς καὶ μεγάλους, γέρους καὶ παιδιά. Γιατὶ ὅλοι εἶναι παιδιά τοῦ Θεοῦ. Ἀγαπᾶτε ὁλόψυχα τὸν κάθε ἄνθρωπο, ποὺ βρίσκεται κοντά σας. Καὶ τὸν ἀπλοϊκὸ γέροντα τῆς συνοικίας καὶ τὸν δύστροπο γείτονά σας. Καὶ τὸν συνεργάτη σας, ποὺ σᾶς φέρεται ἐγκάρδια, καὶ τὸν ἄλλο ποὺ περνάει συνήθως βαρὺς. Μάθετε νὰ προσφέρετε πλοῦσια, χωρὶς καμιά ἀπαίτηση, τὴν ἀγάπη σας πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις. Ἰδιαίτερα μὴν τὴν ἀρνηθεῖτε ποτε σ' ὅποιον πονεῖ καὶ θλίβεται καὶ ἔχει τὴν ἀνάγκη σας. Μάθετε νὰ ἀναγνωρίζετε στὸ πρόσωπο τοῦ κάθε ἀνθρώπου, τοῦ μακρινοῦ ἢ κοντινοῦ σας, τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ πρὸ παντὸς μὴ μένετε σ' ἓνα ἀόριστο αἶσθημα συμπάθειας.

Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε ἔμπρακτα καὶ ἥρωικά.

Τὰ ἔργα ἀποδεικνύουν τὴ γνησιότητα τῆς ἀγάπης. Ὅποιος ἀγαπᾶ εἰλικρινὰ ἀνασκουμπώνεται, ἐνεργεῖ, προσφέρει κάτι: χρόνο, χρῆμα, κόπο, ἔννοια, φροντίδες. Προσέξτε πόσο προσπάθησε καὶ πόσο κόπιασε ὁ καλὸς Σαμαρείτης. Μιὰ ἀγάπη ποὺ δὲν στοιχίζει κατὰ κανόνα εἶναι νοθευμένη ἀγάπη. Πόσο συχνὰ τὸ λησμονοῦμε αὐτό! Προσπαθοῦμε ν' ἀγαπᾶμε, ἀλλὰ μὲ τὸ ἀζημίωτο.

Λοιπὸν, ἂς μὴ ξεγελάμε τὸν ἑαυτὸ μας. Τὰ αἰσθηματὰ μας εἶναι ψεύτικα, ἂν δὲν συνοδεύονται ἀπὸ πράξεις. Ἄς φροντίσουμε νὰ προσφέρουμε κάτι οὐσιαστικότερο ἀπὸ λόγια. Νὰ κινητοποιήσουμε τὰ χέρια μας, τὰ πόδια μας, τὰ λίγα ἔστω χρήματὰ μας, νὰ ἐπιστρατεύσουμε τὶς γνωριμίες μας, τὴ δραστηριότητα, τὴν ἐφευρετικότητά μας. Ἡ ἀγάπη μας πρέπει νὰ γίνεαι πρὸ συγκεκριμένη, πρὸ μεθοδι-

κή, πρὸ πρακτική, πρὸ ἥρωική. Καὶ νὰ κάνει σωστὸ καὶ πλῆρες τὸ καλὸ. Ὁ Σαμαρείτης δὲν ἡσυχάσε προτοῦ τακτοποιήσῃ ὅσο τὸ δυνατόν καλύτερα τὸν «ἐμπεσόντα» στοὺς ληστές.

Καὶ κάτι ἀκόμη μᾶς τονίζει τὸ παράδειγμα τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτη.

Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε χωρὶς καμιά ἀπαίτηση.

Χωρὶς νὰ ζητήσετε ποτε ἀνταλλάγματα ἢ τὸν θαυμασμό τῶν ἀνθρώπων. Ὁ τραυματίας καὶ καταλυστευμένος ζητήμα ἦταν, ἂν θὰ ζοῦσε, ἂν θὰ τὸν ξανασυναντοῦσε ποτέ, γιὰ νὰ τοῦ πεῖ «εὐχαριστῶ». Κανένα μάτι δὲν ἔβλεπε τὴν προσπάθειά του ὥστε νὰ τὸν ἐπαινέσει. Αὐτὴ εἶναι ἡ γνήσια ἀγάπη. Κινεῖται μὲ ζῆλο μέσα στὴ σιωπὴ καὶ τὴ σεμνότητα, χωρὶς ἰδιοτελεῖς ὑπολογισμούς. Αὐτὸ πρέπει πολὺ νὰ τὸ προσέξουμε ὅλοι καὶ συνεχῶς νὰ ἐξαγγίζουμε τὴν ἀγάπη μας, γιὰτὶ εὐκολα νοθεύεται ἀπὸ ἐγωιστικὰ κίνητρα. Νὰ βοηθήσω πρόθυμα τὸν ἄλλο, ὅχι γιὰ νὰ ἔχω στὸ μέλλον τὴν εὖνοια ἢ τὴν ὑποστήριξή του. Νὰ γίνω θυσία γιὰ κάποιον ἀδελφό μου, χωρὶς καμιά διάθεση νὰ γίνεαι γνωστὸ, χωρὶς καμιά ἀπαίτηση νὰ μοῦ τὸ ἀναγνωρίσουν. Μακριὰ ἀπὸ τὶς πράξεις καλοσύνης ἢ ὁποιαδήποτε σκοπιμότητα. Διότι κατεβάζει τὴν ἀγάπη ἀπὸ τὸ οὐράνιο ὕψος τῆς σιῆς λάσπης τῆς γῆς. Ἀπὸ βασιλίσα τῶν ἀρετῶν τὴν καταντᾶ δούλη τοῦ πρὸ μιανοῦ πάθους, τοῦ ἐγωισμοῦ.

Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε γνήσια μᾶς τονίζει ὁ Καλὸς Σαμαρείτης.

Αὐτὸν εἰκονίζει ἡ παραβολή. Αὐτὸς ἔσκυψε μὲ γνήσια ἀγάπη πάνω στὴν καταλυστευμένη ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἀνθρωπότητα καὶ τὴν πόνεσε καὶ τὴν ἐπλυνε «τῷ ἰδίῳ τοῦ αἵματι» καὶ τὴν ἔσωσε. Ἄς ἀνοίξουν λοιπὸν διὰ πλάτα οἱ καρδιές μας καὶ ἂς τὶς γεμίσει ἡ προσταγή του: Μάθετε ν' ἀγαπᾶτε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔμπρακτα καὶ ἥρωικά, μὲ εἰλικρίνεια καὶ ἀνιδιοτελεῖα. Σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα ποὺ σᾶς ἔδωσα μὲ τὴν σημερινὴ παραβολή μου καὶ τὴ ζωὴ μου.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Ἡ ἀγάπη δὲν γνωρίζει ὄρια

«Ὁ Χριστιανισμὸς διδάσκει τὴν ἀγάπην σὲ ὅλους. Καὶ μαζί με τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑποχωρητικότητα. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀδυναμία; Πῶς νὰ ἀγαπήσω τὸν σκληρό, τὸν ἄδικο, τὸν ἐκμεταλλευτή; Μὲ τὴν ἀγάπην δὲν τοῦ κάνω καλό. Τὸν κάνω χειρότερο. Τὸν ἀποθρασύνω. Θὰ με θεωρεῖ ἀφελῆ, ἀδύνατο...»

Τὸ μεγαλύτερο δράμα τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ὅτι ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος θεωρεῖ τὴν ἀγάπην ἀδύναμη καὶ ἀνώφελη. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν πλάνη ἔρχεται νὰ μᾶς ἀπαλλάξει ὁ Χριστιανισμὸς. Μᾶς λέει πῶς ἡ μεγαλύτερη ἐπανάσταση, εἶναι ἡ ἐπανάσταση τῆς ἀγάπης. Νὰ τὸ πρῶτο ἐπαναστατικὸ ἀσύλληπτο κείμενο, ὅπως ἀκούστηκε ἐδῶ καὶ δύο χιλιάδες χρόνια ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ:

«Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς, ὅπως γέννησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους» (Ματθ. ε' 43-45).

Ἡ ἀγάπη στὴν ἀνυπερέβλητη μορφή της. Δὲν γνωρίζει ὄρια καὶ φραγμούς. Δὲν περιορίζεται ἀπὸ κοινωνικές, φυλετικές ἢ ἄλλες διακρίσεις. Ἐπεκτείνεται σὲ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους. Ἀγκαλιάζει καὶ αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς ἐχθροὺς, μιμούμενος τὸ παράδειγμα τοῦ οὐράνιου Πατέρα. Κάτι ποὺ ἀδυνατεῖ νὰ καταλάβει ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν γνώρισε τὸν Χριστὸ καὶ δὲν ἀναγεννήθηκε ἀπὸ τὴ χάρι Του.

Νὰ ἀγαπήσω τὸν φίλο μου, τὸν γείτονά μου, τὸν συνάδελφό μου, ἔστω κι ἂν μοῦ ἔφταιξαν, λέμε, τὸ καταλαβαίνω. Νὰ ἀγαπήσω ὅμως τὸν ἀντίπαλό μου, τὸν σφετεριστὴ τῆς περιουσίας μου, τὸν ἐπίβουλο τῆς τιμῆς μου, τὸν συκοφάντη μου, τὸν ἐχθρό μου, αὐτὸ ξεπερνᾶει τὶς δυνάμεις μου.

Καὶ ὅμως ἡ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ εἶναι σαφής: **«Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας»**. Ἀγαπᾶτε χωρὶς ἐξαιρέσεις καὶ κρατούμενα. Ἀγαπᾶτε αὐτοὺς ποὺ σᾶς ἀγαποῦν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ποὺ σᾶς μισοῦν. Αὐτοὺς ποὺ σᾶς ἐπαινοῦν καὶ αὐτοὺς ποὺ σᾶς κατηγοροῦν. Τοὺς βολικοὺς καὶ τοὺς δύστροπους. Ὅταν ὁ Χριστὸς μᾶς λέει: **«Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας»**, δὲν προσθέτει, ὅτι οἱ ἐχθροὶ θὰ πάψουν νὰ εἶναι ἐχθροὶ σας καὶ θὰ γίνουν φίλοι.

Ὁ ἐχθρὸς ἔχει καὶ αὐτὸς τὸ δικαίωμα νὰ ὑπάρχει πρῶτα μέσα στὴν καρδιά μας. Νὰ ἔχει καὶ αὐτὸς μιὰ θέση μέσα στὴν ψυχὴ μας. Ὁ Κάϊν, κοιτάζοντας τὸν Ἄβελ, ἤθελε νὰ καταργήσει τὴ διαφορὰ ἀνάμεσα σ' αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφό του,

σκοτώνοντάς τον. Προηγήθηκε ἡ δολοφονία μέσα στὴν καρδιά καὶ ὁ φόνος ἤλθε μετὰ ὡς φυσικὸ ἐπακόλουθο τῆς ἀντιπάθειας καὶ τοῦ μίσους.

Τὸ νὰ ἀγαπᾶς δὲν εἶναι νὰ καταργεῖς ἢ νὰ ἀρνεῖσαι τὴ διαφορὰ. Εἶναι νὰ δέχεσαι τὸν ἄλλο διαφορετικὸ, ὅπως εἶναι, παρὰ τὶς ἀντιθέσεις. Δὲν θὰ φέρεις τὸν ἄλλο στὰ μέτρα σου, στὴ νοοτροπία σου οὔτε κἂν στὶς ἀρχές σου, γιὰ νὰ τὸν ἀγαπήσεις. Θὰ τὸν ἀγαπήσεις, ὅπως εἶναι, ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀδελφὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε. Τὴν διαφορὰ ἢ τὶς διαφορὲς τὶς συναντᾶμε παντοῦ στὴ ζωὴ μας. Διαφορὲς κοινωνικές, πολιτικές, φυλετικές, μορφωτικές, ἡλικίας, φύλου. Τὸ νὰ δέχεσαι τὸν ἄλλο διαφορετικὸ, αὐτὸ εἶναι ἀγάπη ἀληθινή.

Ἔτσι ἡ ἐντολὴ αὐτὴ γιὰ τὸν πιστὸ δὲν εἶναι πρὸς ἐκλογή. Δὲν εἶναι προαιρετικὴ. Εἶναι ὑποχρεωτικὴ. Χωρὶς τὴν ἀγάπην δὲν ὑπάρχει Χριστιανισμὸς. Ὅποιος ἀπορρίπτει τὴν ἀγάπην, ἀπορρίπτει καὶ τὴν χριστιανικὴ του ιδιότητα. Ὁ Χριστὸς μᾶς παρουσίασε τὸν Θεὸ ποὺ εἶναι ἀγάπη. Καὶ τὰ παιδιά Του, γιὰ νὰ ἀποδείξουν τὴ γνησιότητά τους, τὴν ὁμοιότητά τους με Αὐτόν, τὴν ἀγάπην, πρέπει νὰ ἔχουν ὡς πρῶτο καὶ βασικὸ χαρακτηριστικὸ τους.

Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ κατάλαβαν καὶ ἔζησαν στὴν πληρότητά της ἰδιαίτερα οἱ Χριστιανοὶ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Τί ἦταν ἐκεῖνο τὸ παράδειγμα τοῦ πρωτομάρτυρα Στεφάνου; Νὰ δέχεται ὅλο τὸ μίσος τῆς ἰουδαϊκῆς μισαλλοδοξίας, ὅλη τὴν κακουργία τοῦ τυφλοῦ φανατισμοῦ. Οἱ πέτρες νὰ πέφτουν βροχὴ πάνω στὸ νεανικὸ του κορμὶ καὶ νὰ τὸ πληγώνουν. Νὰ βᾶφουν στὸ αἷμα τὸ φωτεινὸ του πρόσωπο. Καὶ αὐτὸς, ὁ ἄθωος, ὁ ἅγιος, νὰ προσεύχεται. Νὰ προσεύχεται γιὰ τοὺς ἐχθροὺς του, γιὰ τοὺς μανιακοὺς φονιάδες του: **«Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην»** (Πράξ. ζ' 60).

Καὶ τὸ φωτεινὸ αὐτὸ παράδειγμα δὲν ἦταν μεμονωμένο. Νὰ θυμηθοῦμε τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἀλεξάνδρειας; Ἡ χολέρα, με διαστάσεις ἐπιδημίας τρομερῆς, νὰ θερίζει τὰ πλήθη τῶν Ἐθνικῶν. Νὰ σφραδάζουν ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψη. Καὶ ἡ ἐγκατάλειψη γινόταν ἀκόμη πιὸ τραγικὴ, γιὰτὶ προερχόταν ἀπὸ γνωστοὺς καὶ φίλους καὶ οἰκείους. Ὅλοι τοὺς ἐγκατέλειπαν ἀπὸ τὸν φόβο τῆς μεταδοτικῆς ἀρρώστιας.

Καὶ τότε ἔσπευσαν με κίνδυνο τῆς ζωῆς τους, ποιοί; Οἱ Χριστιανοί. Ναι, οἱ Χριστιανοὶ ἔσπευσαν νὰ περιθάψουν τοὺς διώκτες τους. Αὐτοὺς ποὺ μέχρι χθές, ὅταν ἦταν ὑγιεῖς, ἤθελαν τὴν ἐξόντωσή τους. Καὶ οἱ Χριστιανοὶ στὴν ἔχθρα, πρόσφεραν τὴ συγγνώμη. Στὸ μίσος, ἀνταπέδιδαν ἀγάπην. Ἀγάπην ποὺ πληρωνόταν ἀκριβὰ. Ἴσως καὶ με τὸν θάνατό τους. Μιὰ τέτοια ἀγάπη, ποιοὺς ἄλλους μπόρεσε μέχρι σήμερα νὰ δείξει;

«Οὐδὲν ψυχρότερον...»

Ἡ σωτηρία μας, λοιπόν, δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ παρὰ μόνο μέσω τοῦ πλησίον. Διότι, κατὰ τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία -σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν προτεσταντικὴ- ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴ σωτηρία εἶναι ἡ πίστη, ἀλλὰ συγχρόνως τὸ ἴδιο ἀπαραίτητα εἶναι καὶ τὰ καλὰ ἔργα. Ἡ πίστη ἐλέγχεται ἀπὸ τὰ ἔργα. Σ' αὐτὰ δοκιμάζεται ἡ γνησιότητα τῆς πίστεως ἂν εἶναι ἀληθινὴ ἢ ἂν ἀποτελεῖ φενάκη καὶ ὑποκρισία. Ἡ πίστη χωρὶς τὰ ἔργα εἶναι νεκρὴ, τονίζει καὶ ὁ Ἀδελφός Θεὸς Ἰάκωβος. Καὶ τὰ ἔργα, τὰ ἔργα δηλαδὴ τῆς ἀγάπης στὸν πλησίον θὰ ἐκδηλωθοῦν. Ἔτσι, κατὰ κάποιον τρόπο, ὁ πλησίον γίνεται τὸ ὄχημα, ποὺ μᾶς ὁδηγεῖ στὸν οὐρανὸ.

Ἐγραφε ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Τσιριντάνης, στὰ ἐμπνευσμένα καὶ ἐμπεριστατωμένα ἄρθρα του γιὰ τὴν ἀληθινὴ χριστιανικὴ ζωὴ: «Ὁ Χριστιανὸς ποὺ περιφρονεῖ "τούτη" τὴ ζωὴ, γιὰτὶ ἐνδιαφέρεται μόνο γιὰ τὴν "ἄλλη", ξεχνᾷ πὼς ἡ "ἄλλη" ζωὴ κερδίζεται μόνο ἅμα τούτη ἡ ζωὴ κερδηθεῖ μὲ τὴ χριστιανικὴ ἔννοια, ἅμα δηλαδὴ ἀγιαστεῖ, ποτιστεῖ καὶ κυβερνηθεῖ ὀλόπλευρη, σ' ὅλες τὶς ἐκφάνσεις της, ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο σὰν κανόνα ζωῆς». Καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο προσθέτει: «Υλισμὸν ἀποτελεῖ τὸ νὰ ἐπιδιώκῃς τὴν ὕλην διὰ τὸν ἑαυτὸ σου. Τὸ νὰ ἀνακουφίζῃς, ἀντιθέτως, τὰς οικονομικὰς, τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας τοῦ πλησίον σου δὲν εἶναι ὕλισμός, εἶναι ἡ γνησιωτέρα ἐκδήλωσις τῆς πνευματικότητος».

* * *

Αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθὴ τοποθέτησις καὶ ἡ ἀληθινὴ ὀρθόδοξη γραμμὴ. Ἡ ἀδιαφορία γιὰ τὸν πλησίον, εἴτε ἀφορᾷ τὶς ὑλικὰς εἴτε τὶς πνευματικὰς ἀνάγκας του, εἶναι αἴρεσις. Μᾶς ἀποκόπτει ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Πὼς μπορούμε νὰ ἀνήκουμε σ' ἕνα σῶμα καὶ νὰ εἴμαστε ζωντανὰ μέλη του, ὅταν ἀδιαφοροῦμε γι' αὐτὸ τὸ σῶμα; Καὶ πολὺ περισσότερο, ὅταν τὸ ἀντιμαχόμεσθε;

Στὸ μαρτύριο βιάδιζε ὁ ἱερομάρτυρας ἐπίσκοπος Σμύρνης Πολύκαρπος καὶ δὲν ξεχνούσε τοὺς ἀδελφούς του. Τόνιζε τὴν ἀξία ποὺ ἔχει ἡ ἀγάπη, ἡ χριστομίμητη χρυσότης. «Μιμηταὶ καὶ ἡμεῖς αὐτοῦ (τοῦ Κυρίου) γενόμεθα, μὴ μόνον σκοποῦντες τὸ καθ' ἑαυτούς, ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ τοὺς πέλας (πλησίον) (Φιλιπ. β' 4): ἀγάπης γὰρ ἀληθοῦς καὶ βεβαίας ἐστὶν μὴ μόνον ἑαυτὸν θέλειν σώζεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς». Ἀληθινὴ καὶ γνήσια ἀγάπη εἶναι νὰ μὴν ἐνδιαφερόμαστε μόνο γιὰ τὴ δική μας σωτηρία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀδελφῶν μας.

Ἡ ἴδια φωνὴ ἀντηχεῖ καὶ ἀπὸ τὸ χρυσὸ στόμα τῆς Ἐκκλησίας: «Οὐδὲν ψυχρότερον Χριστιανοῦ, ἐτέρους μὴ σώζοντος». Κανένας δὲν ἐξαιρεῖται ἀπὸ τὸ ἔργο αὐτό. Ὁ καθένας ἀπὸ τὴ σκοπιὰ του καὶ τὸ πῶστο του μπορεῖ καὶ ἔχει ὑποχρέωσις νὰ συμπαρίσταται καὶ νὰ ὠφελεῖ τὸν πλησίον. «Μὴν πεῖς,

προσθέτει ὁ Χρυσόστομος, ὅτι μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ βοηθῶ τοὺς ἄλλους. Ἄν εἶσαι Χριστιανὸς ἀδύνατον δὲν εἶναι αὐτό. Ἀδύνατον εἶναι τὸ ἀντίθετο, ἡ ἀδιαφορία δηλαδὴ. Ὅπως μέσα στὴ φύση ὑπάρχουν τόσα πράγματα ἀναμφισβήτητα, ἔτσι καὶ ἐδῶ. Μέσα στὴ φύση τοῦ Χριστιανοῦ βρίσκεται αὐτὸ τὸ πράγμα, ἡ ἀγάπη δηλαδὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν πλησίον. Ἄν ἰσχυριστεῖς κάτι διαφορετικὸ, τότε προσβάλλεις τὸν ἴδιο τὸν Θεό, ποὺ ἔχει ὀρίσει ἔτσι τὰ πράγματα. Ἄν πεῖς, πὼς ὁ ἥλιος δὲν μπορεῖ νὰ φωτίζει, προσβάλλεις τὸν Θεό. Ἄν πεῖς, πὼς ὁ Χριστιανὸς δὲν μπορεῖ νὰ ὠφελεῖ, τότε πάλι προσβάλλεις τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἀποκαλεῖς ψεύτη. Διότι εἶναι πιὸ εὐκόλο νὰ ποῦμε, πὼς ὁ ἥλιος δὲν θερμαίνει καὶ δὲν φωτίζει, παρὰ νὰ ποῦμε, πὼς ὁ Χριστιανὸς δὲν μπορεῖ νὰ φωτίζει. Πιὸ εὐκόλο νὰ ποῦμε τὸ φῶς πὼς εἶναι σκότος, παρὰ ὁ ἀληθινὸς Χριστιανός, πὼς δὲν εἶναι φῶς. Μὴ, λοιπόν, λές, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ βοηθᾷς τοὺς ἄλλους. Ἀδύνατον εἶναι τὸ ἀντίθετο γιὰ τοὺς Χριστιανούς».

* * *

Ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο ὁ φωτισμένος αὐτὸς ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἐμπνευσμένος κοινωνικὸς ἐργάτης, ποὺ ζοῦσε τὴν ἀγάπη καὶ πάσχιζε γιὰ τὴν ἐπικράτησίν της, δίνει τὶς ἀληθινὰς διαστάσεις τῆς ἔννοιας τοῦ πλησίον.

Δυὸ δρόμοι, μᾶς λέει, μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ τὴ σωτηρία μας: Ὁ ἕνας εἶναι αὐτὸς ποὺ περνᾷ ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸν συνάνθρωπό μας. Ἄς δοῦμε, λοιπόν, ποιὸς εἶναι ὁ πιὸ ἀσφαλής, γιὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσει στὸν κορυφὴ τῆς ἀρετῆς. Τὰ ἐπιχειρήματά του τὰ ἀντλεῖ ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο. Τί μᾶς λέει; Νὰ μὴ ζητᾷ κανεὶς ἐγωιστικὰ ὅ,τι τοῦ ἀρέσει ἢ ὅ,τι τὸν συμφέρει, ἀλλὰ ὁ καθένας νὰ ζητᾷ τὸ συμφέρον καὶ τὴν πνευματικὴ ὠφέλεια τοῦ ἄλλου (Α' Κορινθ. ι' 24). Καὶ πάλι: Ὁ καθένας μας νὰ φροντίζει γιὰ τὸν πλησίον του, γιὰ νὰ τὸν βοηθᾷ στὸ καλὸ καὶ νὰ τὸν οικοδομεῖ στὴν ἀρετὴ (Ρωμ. ιε' 2). Αὐτὸ τὸ παράδειγμα μᾶς ἄφησε ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος **«οὐκ ἑαυτῷ ἤρρεσεν»** (3). Καὶ συνεχίζει:

«Οὐκοῦν τὸ μὲν νηστεῦσαι καὶ χαμεννῆσαι καὶ παρθενίαν ἀσκήσαι καὶ σωφρονῆσαι, ταῦτα αὐτοῖς τοῖς ἐργαζομένοις φέρεται τὸ κέρδος· τὰ δὲ ἀφ' ἡμῶν εἰς τὸν πλησίον διαβαίνοντα, ἐλεημοσύνη, διδασκαλία, ἀγάπη».

Ἐπάρχουν, λοιπόν, κατορθώματα, ποὺ σταματοῦν σὲ μᾶς καὶ κατορθώματα, ποὺ φθάνουν στὸν πλησίον. Τὰ πιὸ σπουδαῖα; Τὴν ἀπάντησις τὴν δίνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: **«Καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμα μου ἵνα καυθῶμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι»** (Α' Κορινθ. ιγ' 3).

«Εἶπε παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ

λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συναξῶ τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συναξῶ ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Θ' ΔΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιβ' 16-21

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. β' 4-10

ἀγαθὰ μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.

Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν».

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

«Ἄφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας τίνι ἔσται;»

Ὁ ἄνθρωπος τῆς σημερινῆς παραβολῆς δὲν ἦταν μόνον πλούσιος. Ἦταν καὶ ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖο εὐνόησαν πολλοὶ περιστάσεις. **«Εὐφόρησεν ἡ χώρα»** του, λέει ὁ Κύριος. Ὁ Θεὸς τοῦ ἔστειλε τὶς βροχὲς καὶ τοὺς ἀνέμους, τοὺς εὐκρατοὺς καιροὺς, τὴν ὥρα ποὺ ἔπρεπε. **«Ἀνέτειλε τὸν ἥλιον»** ὁ Πανάγαθος καὶ ἀνθοφόρησεν τὰ δένδρα του, ὠρίμασεν οἱ καρποὶ τῆς γῆς, οἱ ἀγροῖ τοῦ πνίγηκαν στὰ μεστώμενα στάχυα. Ἔτσι τὸ χῶμα, ἡ γῆ του, ἀναδείχθηκε χρυσάφι πραγματικό. Τὰ μάτια του δὲν χόρταιναν νὰ ἀτενίζουν τὴν ὁμορφιὰ τῆς εὐφορίας. Στάχυα χρυσωμένα καὶ ἐλαιόδενδρα βαρυφορτωμένα, ἀμπέλια καὶ κάθε λογῆς καρπός, περίμεναν τὸ ἀνθρώπινο χέρι, γιὰ νὰ τὰ μαζέψει καὶ νὰ τὰ νοικοκυρέψει. Ἄρχισε λοιπὸν ὁ πλούσιος τὶς φροντίδες, κατέστρωσε τὰ σχέδιά του, διότι εἶδε ὅτι οἱ ἀποθήκες του δὲν μπορούσαν πιά νὰ χωρέσουν τὴν πλούσια σοδιά του. **«Καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συναξῶ ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου»**. Καὶ μετὰ σκέφθηκε: θὰ πῶ στὴν ψυχὴ μου· μὴν σκοτίζεσαι γιὰ τίποτα πιά, **«ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου»**. Δὲν πρόλαβε ὅμως νὰ τὰ χαρεῖ, γιὰτὶ ἐκείνη τὴν νύκτα πέθανε. Πρὶν ξεψυχήσει ἄκουσε τὸν Θεὸ νὰ τοῦ δίνει ἕνα χαρακτηριστικὸ τίτλο. Δὲν τὸν εἶπε οὔτε ἀμαρτωλὸ, οὔτε ἀδικο. Τὸν ἀποκάλεσε ἀνόητος καὶ ἄμυαλο. **«Ἄφρον, τοῦ εἶπε, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας τίνι ἔσται;»** Καὶ ὁμολογουμένως ἦταν ἀνόητος ἀφοῦ ἔκανε

ΣΧΕΔΙΑ ΧΩΡΙΣ ΘΕΟ

Παράδοξος μᾶς φαίνεται κατ' ἀρχὴν, αὐτὸς ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ πλουσίου τῆς παραβολῆς. Παράδοξος, γιὰτὶ παρουσιάζεται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔχει κάνει ἕνα σχέδιο καλὰ μελετημένο. Εἶναι ἕνα σχέδιο, ποὺ στηρίζεται πρῶτα ἀπ' ὅλα στὰ δεδομένα ποὺ ἔχει. Βασίζεται σ' ἕνα σταθερὸ κεφάλαιο. Ἡ χώρα του εὐφόρησε. Οἱ καρποὶ του εἶναι ἕτοιμοι γιὰ τὴν ἀποθήκευση. Πατάει ἐπομένως σὲ σταθερὲς βάσεις. Δὲν περιμένει αὐτὸς τὸ ξένο κεφάλαιο. Ἔχει τὸ δικό του. Ἐπειτα τὸ σχέδιό του καλύπτει πολλὰ χρόνια. Ἔχει προοπτικὴ μεγάλη. Στὴν ψυχὴ του μπορεῖ νὰ πεῖ ὅτι ἔχει **«πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά»**.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Θεὸς τὸν ὀνομάζει ἄφρονα. Καὶ εἶναι πράγματι ἀνόητος, γιὰτὶ λησμονεῖ τὸν Κύριο, δὲν ὑπολογίζει τὸν Παντοδύναμο. Κάνει σχέδια ὁ πλούσιος χωρὶς τὴ σκέψη τοῦ Θεοῦ. Οὔτε κὰν ὑποψιάζεται πῶς ὑπάρχει καὶ κάποιος ἄλλος, ποὺ ἔχει τὸ λόγο του στὴ ζωὴ μας, ποὺ ἴσως νὰ πεῖ σὲ κάποια στιγμή **«ταύτη τῇ νυκτὶ»** φημίγει. Ἔτσι συνέβη μετ' ὅσον δυστυχῆ πλῆθιο τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου.

Γεννᾶται ὅμως τὸ ἐρώτημα, μήπως κι ἐμεῖς συλ-

λαμβάνουμε τὸν ἑαυτό μας νὰ σχεδιάζει πολλὰ καὶ ποικίλα, χωρὶς τὴ σκέψη τοῦ Θεοῦ, χωρὶς τὴν προοπτικὴ τοῦ θανάτου; Πρόκειται γιὰ ὅλες ἐκεῖνες τὶς περιπτώσεις ποὺ κάνουμε προοπτικὲς καὶ σχέδια ἀπὸ τὰ ὁποῖα λείπει ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ ὁ συνάνθρωπός μας. Καὶ ὅταν κυριαρχεῖ ὁ ἐγωκεντρισμὸς ἀναγκάζουμε τὸν Παντοδύναμο νὰ μᾶς τιτλοφορήσει ἀνόητους. Πόσο διαφορετικὴ ὅμως εἶναι ἡ κατάσταση ὅταν ἔχουμε καὶ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Ἐπιβάλλεται, τὸ θέλει ὁ ἴδιος ὁ Θεός, νὰ ἔχει ὁ Χριστιανὸς ἕνα σχέδιο, μιὰ προοπτικὴ στὴ ζωὴ του. Χρειάζεται ὅμως αὐτὴ νὰ εἶναι φιλόφρων καὶ νὰ στηρίζεται πάνω στὴν πέτρα, ποὺ εἶναι ὁ Χριστός. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι θὰ παραθεωρηθεῖ ὁ σχεδιασμὸς, ἡ πρόοδος. Ἡ χριστιανικὴ ὅμως προοπτικὴ δὲν ἀγνοεῖ τὸν Κυβερνήτη τοῦ σύμπαντος. Δὲν λησμονεῖ ὅτι ὄχι μόνον τὰ πουλιὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ κορωνίδα τῆς δημιουργίας, ὁ ἄνθρωπος, ἐξαρτᾶται ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τὸν Θεό. Θὰ κινηθεῖ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀλλ' *«οὐ τὸ πᾶν αὐτοῦ ἐστιν, ἀλλὰ δεῖται καὶ τῆς ἀνωθεν χάριτος»* (Χρυσόστομος). Γι' αὐτὸ καὶ ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ ἔλεγε: **«Οἶδα, Κύριε, ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύεται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ»** (Ιερεμίου ι' 23). Διπλαρῶς, γνωρίζω Κύριε, ὅτι ἡ πορεία τῆς ζωῆς μου δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ μένα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σένα τὸν Παντοδύναμο. Ἔτσι ὁ πιστὸς κάνει τὰ σχέδιά του, ἀλλὰ πάντοτε λέει ὅτι καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, **«τοῦ Θεοῦ θέλοντος»** (Πράξ. ιη' 21) ἢ ὅπως ὁ θεῖος Ἰάκωβος γράφει, **«ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ καὶ ζήσομεν καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο»** (Ἰάκ. δ' 15). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι εἶναι δυνατὸν οἱ προοπτικὲς μας νὰ μὴν εὐοδωθοῦν ἢ καὶ νὰ ματαιωθοῦν. Χριστιανικὴ προοπτικὴ σημαίνει ἀκόμη ὅτι τὸ καθετί, ποὺ σχεδιάζουμε πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνο μετ' ὁ θελήμα τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄφρων πλούσιος οὔτε τὸν Θεὸ σκέφθηκε, οὔτε καὶ τὸ σχέδιό του ἦταν σύμφωνο μετ' ὁ θελήμα τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ στηριζόταν στὸν ἐγωισμὸ καὶ τὴν πλεονεξία. Ἐφ' ὅσον ὁ κάθε ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ὄχι μόνον ἀπὸ σῶμα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ψυχὴ αἰώνια καὶ ἀθάνατη, δὲν μπορεῖ νὰ διαγράφει ἀπὸ τὴ ζωὴ του κάθε τι ποὺ ἀναφέρεται στὸ πνευματικὸ πεδίο. Εἶναι ἀνόητος νὰ σχεδιάζουμε μόνον γιὰ τὸ τί θὰ φᾶμε καὶ τί θὰ φορέσουμε, χωρὶς νὰ ἐντάσσουμε μέσα στὴν προοπτικὴ μας καὶ τί θὰ κάνουμε γιὰ τὸ πνεῦμα μας, τὴν ψυχὴ μας, τὴ βελτίωση τοῦ χαρακτήρα μας, τὸν πλῆσιον μας. Μιὰ χριστιανικὴ προοπτικὴ γιὰ μᾶς καὶ τὰ παιδιὰ μας θὰ περιέχει καὶ τὶς ὑλικὲς ἀνάγκες, δὲν θὰ λησμονήσει ὅμως καὶ τὴν πνευματικὴν μας τροφοδοσίαν. Ἔτσι θὰ φυγαδεύεται ἡ ἀγωνία καὶ τὸ ἄγχος ἀπὸ τὴ ζωὴ μας.

« Τῷ κ α ι ρ ῷ
ἐκείνῳ, ἄνθρωπος τις
προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ
πειράζων αὐτὸν καὶ λέ-

γων· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. τὰς ἐντολάς οἶδας· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. ὁ δὲ εἶπε· ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἔν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιη΄ 18-27

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. β΄ 14-22

πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα

περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυτον γενόμενον εἶπε· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ! εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶ κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ραφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ εἶπε· τὰ ἀδύνατα παρά ἀνθρώποις δυνατὰ παρά τῷ Θεῷ ἐστίν».

ΚΙΒΔΗΛΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

«Ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα».

Μιὰ βαριὰ σκιὰ ἀπλώθηκε στὸ πρόσωπο τοῦ νεαροῦ ἄρχοντα, ὅταν ἄκουσε τὸν Κύριο νὰ τὸν προτρέπει νὰ πουλήσει «**πάντα ὅσα εἶχε**» καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσει. Ὁ νοῦς του ἔκανε αὐτόματα μιὰ γενικὴ ἐπιθεώρηση τῶν ὑπαρχόντων του. Ἦταν τόσο πολλὰ καὶ ὁμορφα. Τοῦ ἔδιναν ὅ,τι ἤθελε: καλοπέραση, κύρος στὸν λαό, δύναμη ἀξιώματα. Πῶς νὰ τὰ θυσιάζε ὅλα αὐτά;

Ἡ κρυφὴ ἐπιφυλακτικότητα.

Στὴν ἀρχή, ὅταν πλησίασε τὸν Κύριο ὁ πλούσιος αὐτὸς νέος, ἔδειξε μεγάλο σεβασμὸ καὶ ἐμπιστοσύνη. Ὅπως σημειώνει ἕνας ἄλλος Εὐαγγελιστὴς, γονάτισε, τὸν προσφώνησε «**Διδάσκαλο**», τὸν ὀνόμασε «**ἀγαθό**», πράγμα ποὺ ταίριαζε μόνο στὸν Θεό, καὶ τὸν ρώτησε γιὰ ἓνα θέμα σοβαρότατο: «**Τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;**» Ὅλα αὐτὰ ἔδειχναν καλὴ καὶ σοβαρὴ διάθεση. Ἄλλ' ὅμως στὸ βάθος ὑπῆρχε κάποια ἐπιφυλακτικότητα. Γι' αὐτό, ἐνῶ στὸ πρῶτο μέρος τῆς ἀπάντησης τοῦ Κυρίου ἐνθουσιάζεται, γιὰ τὸ βλέπει σὰν ἐπιβράβευση τῆς μέχρι τώρα ζωῆς του καὶ σπεύδει νὰ δηλώσει πρόθυμα ὅτι θέλει καὶ τὴν παραμικρότερη ἔλλειψή του νὰ τὴν καλύψει, μόλις ὁ Κύριος τοῦ ὑποδεικνύει τὴν κρυφὴ του πληγὴ, σκυθρωπάζει καὶ ὑποχωρεῖ. Ἄν εἶχε πραγματικὴ ἐμπιστοσύνη στὸν Χριστό, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐνεργοῦσε ἔτσι.

Πόσες φορές κι ἐμεῖς πλησιάζουμε τὸν Χριστό με ἐξωτερικὸ σεβασμὸ καὶ εὐλάβεια, συγχρόνως ὅμως καὶ με μιὰ κρυφὴ ἐπιφυλακτικότητα! Εἴμαστε πρόθυμοι νὰ ἀνοίξουμε μακρὲς συζητήσεις γιὰ σπουδαιότατα θέματα μαζί του, γιὰ τὸ νόημα τῆς ζωῆς, γιὰ τὴ δικαιοσύνη, γιὰ τὸν θεῖο νόμο κλπ. Μόλις ὅμως ὁ Κύριος βάλει τὸ χέρι του στὴν κρυφὴ μας πληγὴ, στὴ συγκεκριμένη ἀδυναμία μας, συννεφιάζουμε. Στὶς γενικότητες πηγαίνουμε καλά. Σ' αὐτὰ ὅμως ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρουν ἄμεσα, ποὺ μᾶς πονοῦν, ἀντιδρούμε. Παράλληλα με τὴν κρυφὴ ἐπιφυλακτικότητα ὑπάρχει καὶ

Ἡ τάση γιὰ τὴν εὐκολὴ ζωή,

ποὺ τὰ θέλει ὅλα με τὸ ἀζημίωτο καὶ ἀντιδρᾶ ἐκείνη κάθε εἶδος θυσία καὶ μολύνει τὴν καρδιὰ πολλῶν Χριστιανῶν. Δὲν ἀποκλείεται κάποτε νὰ ξεκίνησαν

με ἀγνὲς διαθέσεις στὶς σχέσεις τους με τὸν Χριστό. Ὅμως σιγὰ σιγὰ τὸ πνεῦμα τοῦ συμβιβασμοῦ διάβρωσε τὶς καλὲς τῆς προθέσεις: Καὶ με τὸν Θεό, νὰ μὴν τὰ χαλάσουμε καὶ με τὶς ἀδυναμίες μας νὰ ζοῦμε.

Γιὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀπάτη ὅτι εἴμαστε ἐντάξει προσέχοντας ἀπλῶς μερικὲς ἀρνητικὲς ἐντολές, γιὰ νὰ μᾶς δείξει πόσο εἴμαστε δεμένοι ἴσως με τὸ χρῆμα ἢ με ἄλλες ἀμαρτωλὲς ἐπιθυμίες ἔρχεται ὁ Κύριος καὶ μᾶς ζητάει νὰ δείξουμε αὐταπάρνηση καὶ ἥρωισμό. Νὰ εἴμαστε τίμιοι με τὸν ἑαυτὸ μας καὶ με τὸν Θεό. Σ' αὐτὲς τὶς στιγμὲς κρίνεται ἡ γνησιότητα τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς. Τί θὰ κάνουμε; Θὰ προχωρήσουμε με χαρὰ στὴ θυσία ποὺ μᾶς ζητεῖται, στὴ θυσία τοῦ χρηματός, θέσης, ἀνεσης, ἀξιώματος, γιὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε πιστὰ στὸ δρόμο τῆς ἀγάπης, γιὰ νὰ ἀνακουφίσουμε τοὺς πρὸ δυστυχισμένους ἀδελφούς μας ἢ θὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ κοντὰ του δυσαρστημένοι; Ὑπάρχουν πάρα πολλοὶ ποὺ προτιμοῦν νὰ ἀκολουθήσουν τὸν πλούσιο, ποὺ συζητοῦν με τὸν Χριστό μόνο ἐφόσον δὲν τοὺς στοιχίζει. Προσοχή, μὴν κάνουμε ποτε ἓνα τέτοιο λάθος. Καὶ στὴ δική μας τὴ ζωὴ ὁ Χριστὸς θὰ ζητήσῃ κάτι παραπάνω ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ἴσως προβλέπουμε. Μὴ διστάσουμε νὰ τοῦ τὸ δώσουμε. Χριστιανισμὸς χωρὶς θυσία εἶναι νόθος, κάλπικος Χριστιανισμὸς!

* * *

Ἡ τελευταία πληροφορία, ποὺ σημειώνει ὁ Εὐαγγελιστὴς γιὰ τὸν πλούσιο ἄρχοντα, εἶναι ὅτι ἔφυγε «**περίλυπος**». Ὅποιος πλησιάζει τὸν Χριστό, γιὰ νὰ τοῦ ἐμπιστευθεῖ τὴ ζωὴ του καὶ τελικὰ τὸν ἐγκαταλείπει, γιὰ ν' ἀποφύγει τὴ θυσία, βυθίζεται στὴ λύπη. Ὅσο κι ἂν πρὸς στιγμὴ ἀδιαφορήσῃ γιὰ τὸν λόγο του, στὸ βάθος ἡ ἐπαφὴ αὐτὴ ἀφήνει τὰ ἴχνη τῆς, κάποια ἀβεβαιότητα, κάποια ἀμφιβολία, ποὺ δὲν τὸν ἀφήνει νὰ ἠσυχάσῃ. Γι' αὐτὸ καὶ ὅσοι γνώρισαν κάποτε, ἔστω γιὰ λίγο, τὸν Χριστό καὶ πάνω στὶς συγκεκριμένες του ἀπαιτήσεις τὸν ἀρνήθηκαν, στὸ βάθος συνήθως παραμένουν ἀνικανοποίητοι σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ. Μιὰ παράδοξη λύπη τοὺς κυκλώνει, καὶ θὰ τοὺς κυκλώνει ἀδιάκοπα καὶ στὴν αἰωνιότητα.

«Ἡ πτώση τοῦ Ἰκάρου»

Ἕνας ζωγραφικὸς πίνακας: «Ἡ πτώση τοῦ Ἰκάρου», μὲ συμβολικὸ χαρακτῆρα, μᾶς δίνει ἀφορμὴ νὰ σταθοῦμε μπροστὰ σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ μεγάλα σύγχρονα προβλήματα. Πρόκειται γιὰ τὶς καταπληκτικὲς κατακτήσεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τὰ πρωτοφανῆ ἐπιτεύγματα τῆς τεχνολογίας. Καθημερινὰ νέοι ὀρίζοντες ἀνοίγονται στὸν ἄνθρωπο. Ἡ ἐκπληξη διαδέχεται τὴν ἐκπληξη καὶ ὁ θαυμασμὸς τὸν θαυμασμό. Τὸ πρόβλημα ὅμως δὲν βρίσκεται ἐδῶ. Βρίσκεται στὴν τοποθέτησή μας ἀπέναντι στὶς κατακτήσεις αὐτές. Στὸν ἐπηρεασμὸ πού ὑφιστάμεθα. Στὴν νοοτροπία πού διαμορφώνουμε.

Τὸ νὰ θαυμάζει ὁ ἄνθρωπος τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας εἶναι φυσικὸ. Νὰ ἐπαίρεται ὅμως καὶ νὰ κομπάζει γ' αὐτὰ εἶναι ἀφύσικο. Νὰ κάνει προεκτάσεις καὶ ἐπεκτάσεις σὲ ἄλλους χώρους εἶναι ὄχι μόνον ἀφύσικο, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδuno. Καὶ τὸ χειρότερο. Νὰ διαγράφει τὸν Θεὸ γιὰτὶ πάτησε τὸ πόδι του στὴ σελήνη ἢ ἐπειδὴ ἐκμηδένισε τὶς ἀποστάσεις ἢ γιὰτὶ ἔβαλε τὸ χέρι του στὸν γενετικὸ κώδικα, αὐτὸ εἶναι ἐσωφορισμὸς. Θυμίζει βαβελικὴ ἔπαρση. Ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει κέντρο του τὸν Θεὸ καὶ στρέφεται ἀδιάκοπα πρὸς Αὐτὸν καὶ ἀντλεῖ ἀπὸ ἐκεῖ δύναμη βρίσκεται στὴ φυσικὴ του κατάσταση. Ἡ ἐξάρτησή του εἶναι φυσιολογικὴ. Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλασμένος ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ γιὰ τὸν Θεὸ καὶ μόνον κοντὰ Του βρίσκει τὴν ἀνάπαυσή του. Δὲν εἶναι ἀπλῶς ὁ θρησκευόμενος ἄνθρωπος. Εἶναι ὁ σωστὸς ἄνθρωπος.

Ἀπὸ τὴ στιγμή ὅμως πού θὰ θελήσει καὶ θὰ θεωρήσει τὴν ὅλη δημιουργία, ὄχι γύρω ἀπὸ τὸν Θεὸ, ἀλλὰ γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του. Ὅταν νομίζει τὸν ἑαυτὸ του κέντρο τοῦ σύμπαντος, ἐκτροχιάζεται. Γυρίζει στὸ χάος καὶ προκαλεῖ χάος. Πῶς νὰ τὸ κάνουμε; Ὁ ἄνθρωπος παίρνει ἀξία, ὅταν βρίσκεται σὲ στενὴ σχέση μὲ τὸν Θεὸ. Αὐτὴ ἡ ἐξάρτηση ἀπὸ τὸν Θεὸ εἶναι ἡ μεγαλύτερη πράξη ἐλευθερίας. Φανερώνει τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνθρώπου. Χωρὶς τὸν Θεὸ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τίποτα καὶ δὲν ἔχει τίποτα. Δὲν εἶναι ἡ ἔμψυχη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τὸ θλιβερὸ δημιούργημα τῆς τυφλῆς τύχης, καταδικασμένο ἀρὰ ἢ γρήγορα σὲ ἐξαφάνιση.

Ποιὸς μπορεῖ νὰ τὸ ἀμφισβητήσει; Στὸν ἄνθρωπο συναντᾶμε μεγαλεῖο καὶ μικρότητα. «Ἄχυρο μὲ ὄλο τὸν οὐρανόν», ὅπως τὸν χαρακτῆριζε ὁ Πασκάλ. Ἀποδεικνύεται θαυμαστός ἢ γελοῖος. Θαυμαστός γιὰ τὴν ὑπεροχὴ πού τοῦ χαρίζει τὸ λογικὸ καὶ γελοῖος γιὰ τὶς μικρότητές του. Αὐτὸς ὁ μεγάλος ἔνεκα τοῦ θεϊκοῦ σπινθηρίου, τῆς ἀθάνατης ψυχῆς, πού κρύβει μέσα του, γίνεται πολὺ μικρός, ὅταν λησμονεῖ τὸν οὐράνιο προορισμὸ του. Ὁ οὐρανοδρόμος ἀετὸς καταντᾶ συχνὰ θλιβερὸ οἰκόσιτο. Ἄντὶ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ φτερά

τοῦ Θεοῦ, τὶς ἀναβάσεις τοῦ πνεύματος, γιὰ νὰ λύσει τὰ μεταφυσικὰ του προβλήματα, τὶς ἀναζητήσεις τῆς ψυχῆς, γιὰ νὰ ὑψωθεῖ πάνω ἀπὸ τὶς μικρότητες τῆς γῆς, χρησιμοποιεῖ τὰ ἄψυχα φτερά τῆς τεχνολογίας. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἢ ἀποτυχία.

Δὲν χρησιμοποιεῖ τὴν τεχνολογία σὰν θεραπεινίδα, ἀλλὰ σὰν κυρία. Δὲν τὴν κυβερνᾷ. Τὸν κυβερνᾷ. Τῆς δίνει κυριαρχικὴ θέση στὴ ζωὴ του καὶ κινδυνεύει νὰ καταργήσῃ τὴ ζωὴ του. Τῆς ἀφαιρεῖ κάθε ὑψηλὸ νόημα καὶ περιεχόμενο. Ὁ πίνακας «Ἡ πτώση τοῦ Ἰκάρου», μᾶς δίνει μιὰ ἰδέα τῆς νέας αὐτῆς κατάστασης. Χρειάζεται φακός, γιὰ νὰ διακρίνει κανεὶς τὴ βουτιά τοῦ ἥρωα μέσα στὴν ἀπέραντη ἐκείνη σκηνογραφία. Ἡ περιπέτεια τοῦ Ἰκάρου καταλήγει σ' ἕνα τίποτα, σ' ἕνα «πλάτς» μέσα στὸ νερό. Σὲ μιὰ τραγικὴ ἀποτυχία.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀξία, ἐφόσον ξεπερνᾷ τὸν ἑαυτὸ του, τιθασεύει τὶς ἀδυναμίες του, ὅ,τι κατώτερο φωλιάζει μέσα του. Εἶναι ἄνθρωπος ἐφόσον βρίσκεται σὲ συνεχῆ ἀνοδικὴ πορεία καὶ πρόοδο.

Προτοῦ κατακτῆσῃ τὸ διάστημα, ἔχει γνωρίσει καὶ κατακτῆσῃ τὸν ἑαυτὸ του. Προτοῦ δαμάσῃ τὶς δυνάμεις τῆς φύσης, ἔχει δαμάσῃ τὴν ἔπαρση, τὴν ἀλαζονεία του. Ὅσο πιὸ πολὺ προχωρεῖ στὴν ἔρευνα τοῦ διαστήματος καὶ ὅσο ἡ φύση τοῦ ἀποκαλύπτει τὰ μυστικὰ της, ὄχι μόνον δὲν ξιπάζεται, ἀλλὰ σκύβει ταπεινά, γονατίζει μπροστὰ στὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναφωνεῖ μαζί μὲ τὸν Ψαλμωδὸ: «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας» (Ψαλμὸς 103, 24). Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν θὰ ἔχει τὴν «πτώση τοῦ Ἰκάρου». Δὲν εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς πτώσης. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνόρθωσης. Ὁ ἀληθινὸς ἄνθρωπος. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ.

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Ἐκτύπων: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μὲ τοὺς ἐξῆς τρόπους:

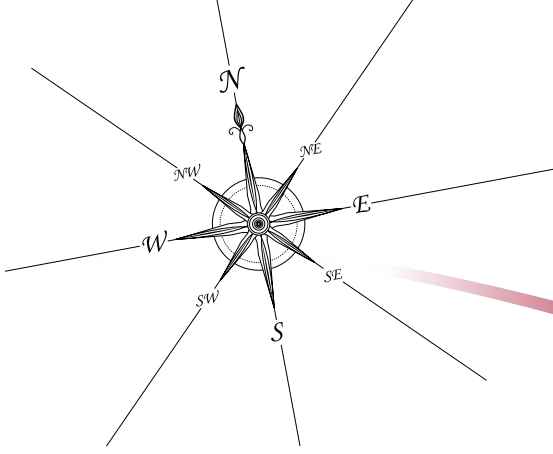
- Μὲ κατάθεση στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ πού διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὄνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ZOH)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ZOH» (Καρύτση 14, Ἀθήνα καὶ Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ: **Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα**
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ἔντυπο ταχυπληρωμῆς πού συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὄσους ἔχουν ὀφειλὴ
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ (Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνση μὲ ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μόνον μὲ κατάθεση στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (1547 - 1622)

10

«Πέλαγος θαυμάτων άκένωτον»

Ὁ Κύριος, ὅταν ἀπέστειλε τοὺς μαθητές Του **«κπρύττειν τὸ εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας»**, ἔδωκε σ' αὐτοὺς τὴ δύναμιν τοῦ **«ποιεῖν σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ»**. Μὲ ἀπλᾶ λόγια, πρέπει νὰ πιστεύεις καὶ κατὰ τὴν πίστιν σου νὰ εὐεργετηθεῖς θαυματουργικὰ καὶ τὸ θαῦμα σκοποῦ ἔχει ν' αὐξήσει τὴν ὑπάρχουσα πίστιν σου. Ὁ Θεός, ποὺ ὑπόσχεται **«τοὺς δοξάσαντάς με ἀντιδοξάσω»**, τηρεῖ αὐτὴ Του τὴν ὑπόσχεση κι ἐκδηλώνει τὴ θαυματουργικὴ Του δύναμιν στὸ πρόσωπο ἐνὸς Ἁγίου καὶ **«ἐνόσω ζῆ»** καὶ μετὰ τὸ θάνατό του.

Ὅ,τι ἔχει συμβεῖ μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους καὶ τὰ θαύματά τους, ἔχει συμβεῖ καὶ μὲ τὸν Ἅγιο Διονύσιο. Ζοῦσε ἀκόμη, ὅταν ὁ Θεός, τὸν χρησιμοποίησε ὡς ὄργανο ν' ἀπαντᾷ θαυματουργικὰ στὶς ἰκεσίες τῶν πιστῶν.

Οἱ συνασκητές του στὴ Μονὴ τῆς Ἀναφωνήτριας διηγοῦνται, ὅτι ἐνῶ ὁδοιποροῦσε μὲ ἄλλο μοναχὸ κάτω ἀπὸ δυνατὴ καταιγίδα καὶ σταμάτησαν μπροστὰ σ' ἕνα ὀρμητικὸ χεῖμαρρο, ὁ συνοδοιπόρος μοναχὸς εἶδε κατάπληκτος τὸν Ἅγιο ν' ἀναχαιτίζει τὸ ρεῦμα τοῦ χεῖμαρρου καὶ **«ἄβρόχοις ποσὶ»** νὰ περνάει στὸ ἀπέναντι μέρος.

Ἐγόγγυσαν κάποτε ψαράδες, ὅταν τὸν εἶδαν ν' ἀνεβαίνει μ' ἄλλους κληρικούς στὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ὁ γογγυσμὸς εἶχε σχέση μὲ τὴν πρόληψη ὅτι τὸ ράσο θὰ τοὺς φέρει ἀτυχία στὸ ψάρεμα. Ἐριξαν τὰ δίχτυα τους κι ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ μὴ πιάσουν τίποτα. Ὁ Ἱεράρχης εὐλόγησε τ' ἄδεια δίχτυα τους καὶ τοὺς εἶπε νὰ τὰ ρίξουν σ' ἕνα μέρος τῆς θάλασσας, ποὺ τὸ θεωροῦσαν ἀκατάλληλο γιὰ ψάρεμα. Τὰ ἔριξαν οἱ ψαράδες καὶ σὲ λίγο τὰ ἀνέβασαν γεμάτα ψάρια. Ἐκθαμβοὶ ἀναγνώρισαν τὴν πλάνη τους καὶ γονατιστοὶ τοῦ ζητοῦσαν συγγνώμην.

Ἀπὸ τὰ χέρια κάποιου ἱερέως ἔπεσε ἅγιος Ἄρτος κατὰ τὴν τέλεση τῆς Θ. Λειτουργίας. Ποτὲ στὴν ἐξομολόγησή του δὲν ἀνέφερε τὸ σοβαρὸ αὐτὸ γεγονός. Ὁ Ἅγιος ὅμως τοῦ τὸ ἀποκάλυψε. Τὸν ἔλεγε γιὰ τὴν ἀπροσεξία καὶ **«πνευματικοῖς νουθειήσας ἐπιτιμίαις, τὴν ἄφεσιν ἐδωρήσατο, ὥστε τὸν διορθωθέντα ἐκπλήττεσθαι»**.

Γιὰ κανένα ἀπὸ τὰ θαύματα ποὺ ἐν ζωῇ ἔκανε ὁ Ἅγιος δὲν ὑπερφηανεύθηκε, δὲν δημιούργησε θόρυβο, δὲν προκάλεσε τὸν θαυμασμό. Ἀντίθετα δὲν ἔπαυε νὰ λέει, ὅτι **«αὐτουργὸς τῶν θαυμάτων»** εἶναι αὐτὸς ὁ Παντοδύναμος.

Τὸ μεγαλύτερο ὅμως θαῦμα τοῦ Ἁγίου εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος: Τὸ λείψανό του διατηρήθηκε μέχρι τῆς ἐκταφῆς ὅπως ἦταν προτοῦ ταφεῖ. Κι ἀπὸ τότε τὰ χρόνια περνοῦν καὶ τὸ ἱερὸ λείψανο μένει ἀναλλοίωτο ὅπως ὅταν πρωτάνοιξαν τὸν τάφο.

Ἱατροί, χημικοί, ἀρχαιολόγοι ποὺ ζητοῦσαν ἄλλν ἐξήγησιν, ἐκτὸς τοῦ θαύματος, ὕστερα ἀπὸ αὐστηρὲς ἐπιστημονικὲς ἔρευνες, ὑποχρεώθηκαν τελικὰ νὰ ὁμολογήσουν τὸ θαῦμα.

Στὴ χειρότερη ἐπιδρομὴ ποὺ ἔγινε ἀπὸ πειρατὲς στὰ 1717 τὸ ἱερὸ λείψανο τὸ ἔβαλαν οἱ ἐπιδρομεῖς πάνω σὲ βαρέλι γεμάτο μὲ πυρίτιδα. Τὸ μπαρουτὶ ὅμως, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες, δὲν ἔπιασε φωτιά, τὸ βαρέλι δὲν ἀνατινάχθηκε καὶ τοῦ ἁγίου τὸ σεπτὸ σκίνωμα ἔμεινε κοντὰ στοὺς πιστοὺς, πάντα στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ, εὐχρηστο ὄργανο τῆς Παντοδυναμίας καὶ τῆς Φιλανθρωπίας Του ποὺ ἐπιτελεῖ τὰ θαύματα: Ἰάσεις, διασώσεις ἀπὸ κινδύνους, προρρήσεις γιὰ δεινὰ ποὺ θὰ συμβοῦν, ἀπαντήσεις σὲ θερμὲς προσευχὲς εἶναι τὰ μετὰ θάνατον διακονήματα τοῦ Ἁγίου.

Εἶναι ἔξω ἀπὸ κάθε ἀμφιβολία, ὅτι τὸ μεγαλύτερο θαῦμα εἶναι ὁλόκληρη ἡ ζωὴ τοῦ Ἁγίου ἢ γεμάτη αὐταπάρνηση, ἀσκησιὴ γιὰ τὴν ἀρετὴ, ἀνεξικακία.

Αὐτὸ τὸ θαῦμα ἐξυμνεῖ ἡ ὕμνογραφία τῆς Ἐκκλησίας μὲ ὕμνους σὰν τοὺς παρακάτω:

Ἱερέυσας, παμμάκαρ, ἀδόλως τῷ Θεῷ, θύων τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἀκραιφνῶς· ψυχὴν καθάρας μελέτη συνεχεῖ νόμου, καὶ τῆς σαρκὸς δουλαγωγήσας τὰς αἰσθήσεις, ὠφθης οἰκνότηριον Πνεύματος.

Τῆς Ζακύνθου τὸν γόνον καὶ Αἰγίνης τὸν πρόεδρον, τὸν φρουρὸν Μονῆς τῶν Στροφάδων, Διονύσιον, ἅπαντες τιμήσωμεν συμφώνως οἱ πιστοί, βοῶντες πρὸς αὐτὸν εἰλικρινῶς· σαῖς λιταῖς τοὺς τὴν σὴν μνήμην ἐπιτελοῦντας, σῶζε καὶ βοῶντας σοι: Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ θαυμαστώσαντι, δόξα τῷ δωρησαμένῳ σε ἡμῖν πρέσβυν ἀκοίμπτων.

Καὶ ὅλοι ξέρουμε, ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος νὰ τιμοῦμε τοὺς ἁγίους μας εἶναι νὰ τοὺς μιμούμαστε.

Ο ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΙΤΟΣ... ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΟ!

Σάν να μᾶς ἔλειπαν τὰ πραγματικά προβλήματα, πού γυρεύουν πιεστικά τὴν ἐπίλυσή τους, δυστυχῶς δὲν λείπουν αὐτοὶ πού ἐπιδίδονται σὲ ἕνα κυνήγι φαντασμάτων – γιὰ νὰ μὴν ποῦμε... κυνήγι μαγισσῶν... Μόνο ἔτσι μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ τὸ Δελτίο Τύπου τῆς 29/9/2022 τοῦ Ἐπιμελητηρίου Εἰκαστικῶν Τεχνῶν Ἑλλάδος, ἑνὸς ἐπίσημου κρατικοῦ φορέα γιὰ τὴν τέχνη σὲ δημόσιο κῶρο, ὁ ὁποῖος ἐποπτεύεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ. Στόχος τὸ γλυπτὸ πού παριστάνει ἕναν δικέφαλο αἰετὸ καὶ βρίσκεται τοποθετημένο ἔξω ἀπὸ τὸ νέο γήπεδο τῆς ποδοσφαιρικῆς ὁμάδας τῆς ΑΕΚ. Καὶ ἡ κατηγορία; «Ὅτι ἡ γλυπτὴ αὐτὴ ἀπεικόνισις τοῦ δικέφαλου αἰετοῦ ἐνέχει τὸν κίνδυνο «νὰ κινητοποιήσει ἐθνικιστικὰ ἀντινακλαστικά, αἰσθήματα ἀλυτρωτισμοῦ ἢ νὰ θεωρηθεῖ εὐθὲως ἐπιθετικὸ σύμβολο καὶ νὰ τροφοδοτήσει τὴν ἐπιχειρηματολογία τῆς ἄλλης πλευρᾶς σὲ μιὰν ἐποχὴ ἰδιαίτερης ἐντασης στὰ ἐθνικὰ ζητήματα». Καὶ ἐπίσης ὅτι... ἀντιφάσκει μὲ τὰ ἀθλητικὰ ἰδεώδη, «καθὼς, μὲ τὴν ἀπειλητικὴν τὴν στάση, προάγει τὴν ἐπιθετικότητα, τὴν ποδοσφαιρικὴ ἀντιπαλότητα καὶ ἀποτελεῖ σημεῖο πού εὐκόλα μπορεῖ νὰ προτρέψει καὶ νὰ ἀναπτύξει τὴν ὀπαδικὴ βία καὶ τὸν χουλιγανισμό». Τί νὰ πεῖ κανεὶς σὲ αὐτά; Νὰ ἀνατρέξει στὴν ἱστορία καὶ τὴ σημασία τοῦ δικέφαλου αἰετοῦ ὡς συμβόλου οἰκουμενικότητας, ὄχι μόνο στὸ Βυζάντιο καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ ἄλλου (Αὐστρία, Γερμανία, Ἀλβανία, Μαυροβούνιο, Σερβία, Ρωσία); Ἡ ἀπλῶς νὰ μπεῖ στὸν πειρασμὸ νὰ ἀναζητήσει τὴν ἀντίδραση τοῦ ἐν λόγῳ φορέα σὲ περιπτώσεις ἄλλων ἔργων τέχνης σὲ δημόσια προβολή, πού ὑπῆρξαν ἀληθινὴ πρόκληση γιὰ τὸ δημόσιο αἶσθημα – καὶ τὴ δημόσια αἰσθητική;

ΠΑΙΔΙΑ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δὲν μποροῦν παρὰ νὰ προκαλέσουν προβληματισμὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ ΟΗΕ γιὰ τὰ παιδιὰ σὲ ὅλο τὸν κόσμο πού δὲν ἔχουν πρόσβαση στὴν ἐκπαίδευση: 244 ἑκατομμύρια παιδιὰ, ἡλικίας 6 ἔως 18 ἐτῶν, δὲν πηγαίνουν στὸ σχολεῖο! Ὅπως τονίζει ἡ Γενικὴ Διευθύντρια τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ Ὀντρέ Ἀζουλέ, «Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ δεχθεῖ αὐτὴ τὴν κατάσταση. Ἡ παιδεία εἶναι ἕνα δικαίωμα, καὶ πρέπει νὰ κάνουμε τὰ πάντα, γιὰ νὰ διασφαλίσουμε ὅτι αὐτὸ τὸ δικαίωμα θὰ γίνεταί σεβαστὸ γιὰ κάθε παιδί». Τὰ στοιχεῖα τοῦ ΟΗΕ ἀποκαλύπτουν ὅτι τὸ 40% τῶν παιδιῶν πού δὲν ἔχουν πρόσβαση στὴν ἐκπαίδευση, δηλαδὴ 98 ἑκατομμύρια, ζοῦν στὴν ὑποσαχάρια Ἀφρική, κυρίως στὸν Νίγηρα, τὴν Αἰθιοπία, στὴ Λαϊκὴ Δημοκρατία τοῦ Κονγκό καὶ στὴν Κένυα. Μακριὰ ἀπὸ μᾶς, θὰ πεῖ κάποιος. Πόσο ὅμως δικαιούμαστε νὰ ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὰ προβλήματα ἐκεῖνα πού εἶναι «μακριὰ ἀπὸ μᾶς»; Καὶ ἂν τὸ κάνουμε, τότε πόσο ἄραγε δικαιούμαστε νὰ μᾶς πνίγει τὸ δίκιο καὶ νὰ μᾶς παίρνει τὸ παράπονο, ὅταν οἱ ἄλλοι ἀδιαφοροῦν γιὰ τὰ δικά μας προβλήματα, γιὰτὶ εἶναι... «μακριὰ ἀπ' αὐτούς»;

ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΕΣ

Συναγερμὸ θὰ ἔπρεπε νὰ προκαλοῦν τὰ στοιχεῖα πού δημοσιοποιήθηκαν ἀπὸ τὴν «Κλίμακα», πού αὐτοπροσδιορίζεται ὡς Φορέας Ἀνάπτυξης Ἀνθρώπινου καὶ Κοινωνικοῦ Κεφαλαίου γιὰ τὴν Ἀντιμετώπιση τοῦ Κοινωνικοῦ Ἀποκλεισμοῦ, γιὰ τὶς αὐτοκτονίες στὴ χώρα μας: «Περισσότεροι ἀπὸ 500 ἄνθρωποι αὐτοκτονοῦν κάθε χρόνο τὰ τελευταῖα χρόνια στὴ χώρα, ἀφήνοντας πίσω τουλάχιστον 5000 πενθοῦντες ἐτησίως. Στὴν πραγματικότητα οἱ αὐτοκτονίες εἶναι πολὺ περισσότερες αὐτῶν πού καταγράφονται, ἐνῶ δὲν ὑπάρχουν καθόλου στοιχεῖα γιὰ τὶς μὴ θανατηφόρες ἀπόπειρες, οἱ ὁποῖες ἐκτιμᾶται ὅτι εἶναι 15-20 φορές περισσότερες τῶν καταγεγραμμένων αὐτοκτονιῶν». Σύμφωνα μὲ τὰ ἴδια στοιχεῖα, ἡ 24ωρη τηλεφωνικὴ γραμμὴ παρέμβασης γιὰ τὴν αὐτοκτονία 1018 δέχθηκε 21.365 κλήσεις τὸ 2021, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν αὐτοκτονιῶν παρουσιάζει σαφῶς ἀύξητικὴ τάση. Καὶ νὰ σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι τὸ 2022 ἄρχισε μὲ τὰ ἐγκαίνια στὴν Ἀθήνα, στὴν περιοχὴ τῆς πλατείας Ἀττικῆς, τοῦ «Μουσείου Νεοελληνικῆς Αὐτοχειρίας»... Καὶ νὰ σκεφθεῖ κανεὶς, ἀκόμη, ὅτι παγκοσμίως οἱ αὐτοκτονίες εἶναι τόσο περισσότερες σὲ μιὰ χώρα, ὅσο περισσότερο ἡ χώρα αὐτὴ ἐμφανίζεται νὰ ἔχει ἐπιλύσει τὰ βασικὰ προβλήματα τῶν πολιτῶν της – ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ ἕνα, πού ἐπιμένουμε νὰ μὴν ἀξιολογοῦμε ὡς πρόβλημα: ὅτι, ὅλο καὶ περισσότερο, ἡ πίστη ξεριζώνεται ἀπὸ τὶς καρδιές καὶ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴ θέση της παίρνει ὁ ὕλισμος καὶ ὁ μηδενισμός. Μά, γιὰ ἕνα λεπτό! Μήπως αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ πρόβλημα;

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ...

Μεγάλη διεθνὴς ἀεροπορικὴ ἐταιρεία, ἡ Virgin Atlantic, ἀνακοίνωσε πανηγυρικὰ τὴν αὐγὴ μιᾶς νέας ἐποχῆς. Καὶ ἡ ἀνακοίνωσή της χαιρετίσθηκε μὲ ἐνθουσιασμὸ ἀπὸ ἔντυπα καὶ ἰσοσελίδες. Καὶ ποιά εἶναι αὐτὴ ἡ νέα ἐποχὴ; Ἡ ἐπικαιροποίηση τῆς πολιτικῆς της γιὰ τὶς στολές, μὲ κατάρτησι τῶν ἀπαιτήσεων ἔνδυσης μὲ βάση τὸ φύλο. Αὐτὸ σημαίνει, πρακτικά, ὅτι στὸ ἐξῆς οἱ ἄνδρες πιλότοι καὶ ἀεροσυνοδοὶ θὰ μποροῦν νὰ φοροῦν φούστα, καὶ οἱ γυναῖκες παντελόνια. Ἐπίσης, ἡ ἐταιρεία ἀνακοίνωσε ὅτι θὰ θέτει στὴ διάθεση τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν πελατῶν της κονκάρδες οἱ ὁποῖες θὰ ἐνημερώνουν γιὰ τὴν ἐπιθυμία ὁποιοῦ τὶς φοράει νὰ ἀναφέρονται σὲ αὐτόν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ βιολογικὸ του φύλο, μὲ ἀντωνυμία τοῦ γένους πού ἐπιθυμεῖ: ἀρσενικοῦ, θηλυκοῦ ἢ... οὐδέτερου. Αὐτὴ εἶναι ἡ «νέα ἐποχὴ» πού ἀνέτειλε, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνακοίνωσις τῆς ἐταιρείας πού τῆς ἐξασφάλισε δωρεὰν διαφημιστικὸ κῶρο σὲ πληθώρα ἐντύπων καὶ ἰσοσελίδων. Βλέπετε, δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐξασφαλισθεῖ αὐτὴ ἡ δωρεὰν διαφήμιση μὲ ἄλλες ἐπιλογές, πού θὰ εἶχαν καὶ ἕνα κόστος, ὅπως μὲ τὴν υἱοθέτησι μιᾶς κοινωνικῆς πολιτικῆς, μὲ τὴν παροχὴ διευκολύνσεων καὶ τὴ προσφορά ἐκπτώσεων σὲ ἄτομα μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες κτλ. Ἄν ἡ ἐταιρεία ἐπέλεγε νὰ κάνει κάτι τέτοιο... τζάμπα θὰ ξοδεύεταν... Ἐνῶ τώρα, ἂν καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ προσωπικοῦ της μποροῦν στὸ ἐξῆς νὰ φοροῦν φούστα, αὐτὸ πᾶν πρέπει νὰ γραφεῖ παντοῦ, αὐτὸ εἶναι... ἐπανάστασι στὶς ἀερομεταφορές! Μήπως κάτι δὲν πάει καλά μὲ τὶς ἀξιολογήσεις μας;

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἐπιτοκοῦτος 189
114 72 ΑΘΗΝΑ